

UNIQA ŽIVOTNO OSIGURANJE A.D. PODGORICA

**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017.
I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**

Sadržaj

Izvještaj nezavisnog revizora

Bilans stanja

Bilans uspjeha

Izvještaj o promjenama na kapitalu

Izvještaj o novčanim tokovima

Napomene uz finansijske izvještaje

1-45

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima i Upravnom odboru Društva Uniqa Životno osiguranje a.d. Podgorica

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja društva Uniqa Životno osiguranje a.d. Podgorica (u daljem tekstu "Društvo") koji uključuju bilans stanja sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine i bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za godinu završenu na taj dan, pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, Zakonom o osiguranju Crne Gore i propisima Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore, kao i za interne kontrole za koje rukovodstvo smatra da su neophodne za sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajno pogrešno prikazivanje nastalo usljed pronevjere ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izvještajima. Reviziju finansijskih izvještaja izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji i važećom revizorskom regulativom Crne Gore. Ova regulativa zahtijeva da postupamo u skladu sa načelima profesionalne etike i da planiramo i izvršimo reviziju na način koji nam omogućava da steknemo razumno uvjerenje da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajno pogrešno prikazivanje.

Revizija podrazumijeva primjenu postupaka radi pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima sadržanim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka zavisi od revizorskog prosuđivanja, uključujući procjenu rizika od nastanka materijalno značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima, nastalog usljed pronevjere ili greške. Pri procjeni ovih rizika, revizor uzima u obzir interne kontrole relevantne za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja Društva u cilju odabira adekvatnih revizorskih postupaka u datim okolnostima, a ne za potrebe izražavanja mišljenja o djelotvornosti internih kontrola Društva. Revizija takođe obuhvata ocjenu adekvatnosti primijenjenih računovodstvenih politika i prihvatljivosti računovodstvenih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšteg prikaza finansijskih izvještaja.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koji smo pribavili dovoljan i adekvatan osnov za izražavanje mišljenja.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji u svim materijalno značajnim aspektima prikazuju realno i objektivno finansijski položaj društva Uniqa Životno osiguranje a.d. Podgorica sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine, rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu završenu na taj dan, u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, Zakonom o osiguranju Crne Gore i propisima Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore.

Izveštaj o godišnjem izvještaju menadžmenta

Naše mišljenje na finansijske izvještaje ne obuhvata godišnji izvještaj menadžmenta.

U vezi sa revizijom finansijskih izvještaja, naša odgovornost je da pročitamo godišnji izvještaj menadžmenta i tako razmotrimo da li je godišnji izvještaj menadžmenta u materijalno značajnim aspektima konzistentan sa informacijama u finansijskim izvještajima, sa našim znanjem stečenim tokom revizije, ili se pak čini da je, u materijalno značajnom pogledu, pogrešno prikazan.

U skladu sa zahtjevima Zakona o računovodstvu Crne Gore, takođe smo u obavezi da damo mišljenje da li je godišnji izvještaj menadžmenta sastavljen u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, i konzistentan sa informacijama sadržanim u finansijskim izvještajima.

Na osnovu procedura sprovedenih tokom revizije, po našem mišljenju, godišnji izvještaj menadžmeta je:

- sastavljen u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, i
- konzistentan sa informacijama sadržanim u finansijskim izvještajima.

Dodatno, na osnovu znanja o poslovanju Društva i njegovom poslovnom okruženju, stečenom tokom obavljanja revizije, nismo uočili materijalno značajne pogrešne prikaze u godišnjem izvještaju menadžmenta.

Biljana Bogovac

Biljana Bogovac

Ovlašćeni revizor

PricewaterhouseCoopers d.o.o. Podgorica

PricewaterhouseCoopers d.o.o. Podgorica

Podgorica, 13. april 2018. godine

Naziv društva za osiguranje: UNIOQA životno osiguranje
 Sjedište: Podgorica
 Vrsta osiguranja: životno osiguranje
 Šifra djelatnosti: 6511

BILANS STANJA
 od 01.01.2017. do 31.12.2017.
 AKTIVA

grupa računa	POZICIJA	Napomena	Iznos	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
000	A. Nematerijalna imovina (A.1+A.2+A.3+A.4)	3.10.14	6.734	2.588
002,003,004	A.1.Gudvil			
005,006	A.2.Duga dugoročna nematerijalna imovina		122.219	115.607
008,009	A.3.Potraživanja po osnovu datih avansa za dugoročna nematerijalna ulaganja i aktivna vremenska razgraničenja			
010	A.4. Umanjenje i ispravka vrijednosti nematerijalnih ulaganja (+/-)		(115.484)	(113.019)
011, 012	B. Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	3.11.15	98.853	101.675
013	B.1.Zemljište i objekti za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja		2.247	2.247
	B.2.Oprema i sitan inventar za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja		166.860	157.641
	B.3.Potraživanja po osnovu datih avansa za nekretnine, postrojenja i opremu za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja			
014,015, 016	B.4.Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja u izgradnji			
019	B.5.Ispravka vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja (+/-)		(70.254)	(58.213)
	C. Dugoročna finansijska ulaganja (C1+C2)	3.12.16	9.547.736	8.128.269
020,030,040,050,060,070	C1. Dugoročna finansijska ulaganja kapitala i tehničkih rezervi		9.547.736	8.128.269
021,031,041,051,061,071	C1.1.Hartije od vrijednosti		9.547.736	8.128.269
022,032,042,052,062,072	C1.2.Obezbeđenje, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti			
023,033,043,053,063,073	C1.3.Akcije			
024,034,044,054,064,074	C1.4.Ulaganja u investicione fondove			
025,035,045,055,065,075	C1.5.Dugoročni depoziti i druga dugoročna finansijska ulaganja			
026	C1.6.Investicione nekretnine i druge nekretnine, postrojenja i oprema, koji nisu namijenjeni za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja			
027	C1.7.Udijeli i učešća u društvima			
028,036,046,056,066,076	C1.8.Dugoročna poslovna potraživanja i druga dugoročna potraživanja			
029,037,047,057,067,077	C1.9.Izvedeni finansijski instrumenti			
038,048,058,068,078	C1.10.Druga dugoročna finansijska ulaganja			
	C1.11.Stalna imovina koja se drži za prodaju			
	C2. Dugoročna finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva			
080,081,083,084,085	C2.1.Akcije, dužničke hartije od vrijednosti i izvedeni finansijski instrumenti u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana			
082	C2.2.Depoziti kod grupe banaka, kod pridruženih banaka i kod zajednički kontrolisanih banaka	3.12.16	792.209	860.766
086,087	C2.3.Druga finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva	3.12.17	40.779	46.095
180,182,184	D. Kratkoročna finansijska ulaganja (D.1+D.2+D.3)		751.430	814.671
181,183,185	D.1.Hartije od vrijednosti			
186	D.2.Kratkoročni depoziti kod banaka			
	D.3.Izvedeni finansijski instrumenti i druga kratkoročna finansijska ulaganja			
11	E. Kratkoročna sredstva (E.1+E.2+E.3)		278.363	872.417
12	E.1.Gotovinska sredstva	3.12.18	152.033	64.745
13	E.2.Kratkoročna potraživanja	3.12.19	126.330	807.672
14	E.2.1.Kratkoročna potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja		80.884	74.798
15	E.2.2.Kratkoročna potraživanja za premije reosiguranja i saosiguranja		-	-
16	E.2.3.Kratkoročna potraživanja za udjele u naknadama šteta		10.778	-
17	E.2.4.Druga kratkoročna potraživanja iz poslova osiguranja		-	6.784
18	E.2.5.Kratkoročna potraživanja iz finansiranja		-	700.000
310,311,319,320,321,329	E.2.6.Druga kratkoročna potraživanja		34.668	26.090
9702, 9712, 9722, 9732, 9742	E.3.Zalihe materijala i sitnog inventara		-	-
	F. Udio reosiguravača u tehničkim rezervama		-	-
192	G. Aktivna vremenska razgraničenja	20	325.228	228.538
190, 193, 194, 195, 196, 198	G.1.Odloženi troškovi sticanja osiguranja		-	-
	G.2.Ostala aktivna vremenska razgraničenja		325.228	228.538
	H. Odložena poreska sredstva	3.18.13	13.868	19.233
	UKUPNO AKTIVA		11.062.992	10.213.487
PASIVA				
grupa računa	POZICIJA	Napomena	Iznos	
1	2	3	4	5
900	A. Osnovni kapital (A.1+A.2)	3.13.3.14.21	5.225.837	5.225.837
901	A.1.Akcijski kapital-obične akcije		5.225.837	5.225.837
910	A.2.Akcijski kapital- povlaćene akcije			
911	B. Rezerve (B.1+B.2+B.3+B.4+B.5)	3.13.3.14.21	(1.744.422)	(1.742.033)
	B.1.Kapitalne rezerve			
	B.2.Rezerve iz dobiti			
	B.2.1.Zakonske rezerve			
	B.2.2.Rezerve za sopstvene akcije			
	B.2.3.Statutarne rezerve			
	B.2.4.Ostale rezerve iz dobitka			
919	B.3.Sopstvene akcije			
940-949	B.4.Revalorizacione rezerve			
920-925	B.5.Prenesena i neraspoređena dobit/gubitak (+/-)		(1.744.422)	(1.742.033)
921-926	B.5.1.Prenesena dobit/gubitak iz prethodnih godina (+/-)		(1.884.479)	(1.945.556)
	B.5.2.Neraspoređena dobit/ gubitak tekuće poslovne godine (+/-)		140.057	203.523
	C.Rezervisanja (C.1+C.2+C.3)		7.136.015	6.333.953
980	C.1.Bruto tehničke rezerve		69.112	60.744
982	C.1.1.Bruto prenosne premije	3.15.22	25.176	26.310
983	C.1.2.Bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	3.16.4.22.22.1	31.003	19.737
984	C.1.3.Bruto rezervisanja za nastale i neprijavljene štete	3.16.4.22.22.1	12.933	14.697
985	C.1.4.Bruto rezervisanja za troškove likvidacije šteta			
981, 986, 987, 988, 989	C.1.5.Bruto rezervisanja za izravnjevanje rizika			
	C.1.6.Bruto ostala druga osiguravajuća tehnička rezervisanja			
970	C.2.Matematička rezerva i druga tehnička rezervisanja životnih osiguranja	3.17.22.22.2	7.064.540	6.271.895
971	C.2.1.Bruto matematička rezervisanja za životna osiguranja		6.750.710	6.076.543
972,973	C.2.2.Bruto matematička rezervisanja za životna osiguranja kod kojih ugovarač osiguranja preuzima rizik ulaganja			
974	C.2.3.Bruto matematička rezervisanja za druge vrste osiguranja za koje je potrebno formirati matematička rezervisanja			
974	C.2.4.Bruto rezervisanja za učešće u dobiti		313.830	195.352
960	C.3.Ostala rezervisanja		2.364	1.314
961,962,963,967	C.3.1.Rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine	3.19.22	2.364	1.314
	C.3.2.Ostala rezervisanja, osim tehničkih rezervisanja			
22	D. Kratkoročne obaveze (D.1+D.2+D.3+D.4+D.5+D.6+D.7)	23	335.121	346.475
23	D.1.Kratkoročne obaveze iz neposrednih poslova osiguranja		66.731	112.048
24	D.2.Kratkoročne obaveze za premije iz osiguranja i reosiguranja		0	-
25	D.3.Kratkoročne obaveze za udjele u iznosima šteta		-	-
26	D.4.Druga kratkoročne obaveze iz poslova osiguranja		113.715	118.670
21	D.5.Kratkoročne obaveze iz finansiranja		629	-
27, 28	D.6.Kratkoročne obaveze prema zaposlenima		154.047	115.757
	D.7.Druga kratkoročne obaveze i izvedeni finansijski instrumenti			
950,951	E. Dugoročne obaveze iz finansiranja (E.1+E.2+E.3+E.4)			
954	E.1.Obaveze prema bankama			
952,953,955,956	E.2.Obaveze po izdatim hartijama od vrijednosti			
957	E.3.Druga finansijske obaveze			
969	E.4.Obaveze za odloženi porez			
	F. Pasivna vremenska razgraničenja			
	UKUPNO PASIVA	24	11.062.992	10.213.487

U Podgorici, 12.04.2018.

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa: Tijana Corsović

Tijana Corsović

Izvršni direktor: Mersiha Hot

Mersiha Hot

Naziv društva za osiguranje: UNIOQA životno osiguranje
Sjedište: Podgorica
Vrsta osiguranja: 6511
Sifra djelatnosti: životno osiguranje

BILANS USPJEHA
od 01.01.2017. do 31.12.2017.

grupa računa	Napomena	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
I POSLOVNI PRIHODI (1+2)		1.888.796	1.807.531
750 1. Prihod od premije osiguranja i saosiguranja	3,4,7	1.876.410	1.770.507
752 1.1 Obačunate bruto premije osiguranja		1.922.708	1.838.016
753 1.2 Primljene premije saosiguranja			
753 1.3 Primljene premije reosiguranja i premije reosiguranja iz cesije			
754 1.4 Smanjenje za udjele saosiguravača u premijama osiguranja			
755 1.5 Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja i za udjele retrocesionara u premijama osiguranja		(47.432)	(67.155)
756 1.6 Promjene bruto prenosnih premija (+/-)		1.134	(354)
757 1.7 Promjene prenosnih premija za saosiguravajući dio (+/-)			
758 1.8 Promjene prenosnih premija za reosiguravajući dio (+/-)			
2. Neto prihodi od ostalih usluga		12.385	37.024
760 2.1 Prihodi od usluga za obavljanje drugih poslova osiguranja			
764 2.2 Prihod od ukinutih rezervisanja, osim tehničkih rezervisanja			
768 2.3 Revalorizacioni poslovni prihodi			
769 2.4 Prihodi od drugih usluga		12.385	37.024
II POSLOVNI RASHODI (1+2+3)		1.276.852	1.238.815
400 1. Rashodi naknada šteta	3,5,8	548.792	503.003
400 1.1 Obačunate bruto naknade šteta		532.821	516.940
402 1.2 Troškovi vezani za isplatu šteta*		18.520	16.766
403 1.3 Umanjenje za prihode ostvarene iz bruto regresnih potraživanja			
404 1.4 Udio u naknadama šteta iz prihvaćenih saosiguranja, reosiguranja i retrocesija			
404 1.5 Umanjenje za udio saosiguravača, reosiguravača i retrocesionara u naknadama šteta		(12.051)	(2.262)
405 1.6 Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete (+/-)		11.266	(18.257)
406 1.7 Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete za saosiguravajući i reosiguravajući dio (+/-)			
407 1.8 Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete (+/-)		(1.764)	(10.185)
408 1.9 Umanjenje za udjele saosiguravača i reosiguravača i retrocesionara u rezervisanjima za nastale neprijavljene štete			
409 1.10 Promjena rezervisanja za troškove likvidacije šteta			
2. Rashodi za promjene neto tehničkih rezervisanja	3,6,9	650.199	637.366
410, 411 2.1 Promjene rezervisanja za bonuse i popuste i storno (+/-)			
412, 413, 414 2.2 Promjene matematičkih rezervisanja (+/-)		650.199	637.366
415 2.3 Promjena rezervisanja za izravnane rizika (+/-)			
416, 417 2.4 Promjena rezervisanja za prenosne premije (+/-)			
418, 419 2.5 Promjena drugih tehničkih rezervisanja (+/-)			
3. Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja	3,7,10	77.862	98.446
420 3.1 Troškovi za preventivu			
421 3.2 Vatrogasni doprinos			
422 3.3 Garantni fond			
423 3.4 Troškovi nadzornog organa		18.196	19.348
424 3.5 Troškovi ispravke vrijednosti premije osiguranja		18.197	8.286
429 3.6 Drugi ostali neto troškovi osiguranja		40.419	70.752
460 3.7 Rezervacija za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine povodom penzionisanja		1.050	59
463 3.8 Rezervacija za onerodne (štetne) ugovore			
462, 469 3.9 Druge rezervacije			
III DOBITAK/GUBITAK - BRUTO POSLOVNI REZULTAT (I-II)		611.943	568.717
IV TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA (1-2+3+4+5+6+7-8)*	3,8,11	876.867	845.960
1. Troškovi sticanja osiguranja		348.288	310.001
2. Promjene u razgraničenim troškovima sticanja osiguranja			
3. Amortizacija		15.243	25.747
4. Troškovi rada		287.378	172.714
4.1 Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih primanja zaposlenih		177.286	99.509
4.3 Porezi i doprinosi na isplaćene zarade		100.809	67.224
4.5 Drugi troškovi rada		9.284	5.981
5. Materijalni troškovi		9.522	4.876
5.1 Troškovi materijala za popravku i održavanje, otpis sitnog inventara i uskladjivanje		50	150
5.2 Troškovi kancelarijskog materijala		2.340	1.325
5.3 Troškovi energije		2.324	1.207
5.4 Drugi troškovi materijala		4.808	2.194
6. Ostali troškovi usluga		227.039	160.314
6.1 Troškovi konsultantskih usluga (troškovi po ugovorima o djelu, ugovorima o autorskom radu, intelektualnih usluga - zajedno sa dažbinama, koje idu na teret preduzeća)		152.283	94.141
6.2 Zakupnine		18.162	20.902
6.3 Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga		15.017	12.523
6.4 Premije osiguranja		596	371
6.5 Troškovi reklame, propagande i reprezentacije		-	-
6.6 Troškovi drugih usluga		40.981	32.376
7. Drugi troškovi		7.649	4.462
8. Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja		18.251	32.154
V DOBITAK/GUBITAK - NETO POSLOVNI REZULTAT (III-IV)		(264.924)	(77.243)
VI FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA (3+6)		410.345	315.541
1. Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve	3,9,12	269.140	221.868
770 1.1 Prihodi od kamata		269.140	221.868
771 1.2 Povećanje fer vrijednosti prilikom upotrebe posebnih pravila za obračunavanje rizika			
772 1.3 Dobici od finansijskih sredstava i finansijskih obaveza			
774 1.4 Prihodi od dividendi i drugih udjela u dobitku			
775 1.5 Pozitivne kursne razlike			
773, 776, 777 1.6 Drugi prihodi			
2. Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve			
730 2.1 Rashodi od kamata			
732 2.2 Gubici kod finansijskih sredstava i finansijskih obaveza			
734 2.3 Rashodi od umanjenja vrijednosti			
735 2.4 Negativne kursne razlike			
731, 736, 737, 738, 739 2.5 Drugi finansijski rashodi			
740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749 2.6 Rashodi nastali investiranjem tehničkih rezervi u investicione nekretnine			
3. Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve (1-2)		269.140	221.868
4. Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		141.205	100.687
770 4.1 Prihodi od kamata		138.283	100.617
772 4.2 Dobici od finansijskih sredstava i finansijskih obaveza			
771, 774 4.3 Drugi prihodi od ulaganja			
773 4.4 Prihodi od dividendi i drugih udjela u dobitku			
775, 776, 777, 779 4.5 Drugi finansijski prihodi			
780, 781, 782 4.6 Prihodi od ulaganja u investicione nekretnine			
783, 784, 785 4.7 Drugi prihodi		2.922	70
5. Rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi			7.214
730 5.1 Rashodi od kamata			
732 5.2 Gubici kod finansijskih sredstava i finansijskih obaveza			
734 5.3 Rashodi od umanjenja vrijednosti			
731, 733, 736, 737, 738, 740, 741, 742, 743, 744 5.4 Drugi finansijski rashodi			
745, 746, 747 5.5 Rashodi od amortizacije, vrednovanje po fer vrijednosti investicionih nekretnina			
748, 749 5.6 Rashodi za druge nekretnine			
5.7 Novčane kazne i oštete, drugi rashodi			7.214
6. Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi (4-5)		141.205	93.473
VII DOBITAK/GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA (V+VI)		145.421	238.098
VIII POREZ NA DOBIT	13	5.365	34.575
820 1.1 Porez na dobit			
823 1.2 Prihodi (rashodi) na ime odloženog poreza		5.365	34.575
IX NETO DOBIT/GUBITAK ZA POSLOVNU GODINU (+/-)		140.057	203.523
X RASPODIJELA NETO DOBITI			
830, 831, 832, 833, 834, 839 1. Raspodijela neto dobiti			
XI ZARADA PO AKCIJI			

U Podgorici, 12.04.2018.

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa: Tiana Čorović

Izvršni direktor: Mersiha Hot

Vaziv društva za osiguranje: UNIQA životno osiguranje
 sjedište: Podgorica
 vrsta osiguranja: životno osiguranje
 šifra djelatnosti: 6511

AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
UNIQA
 ŽIVOTNO OSIGURANJE
 1. Br. 2192/18
13. 04. 2018. god.
 PODGORICA

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
 od 01.01.2017. do 31.12.2017.

Pozicija	Uplaćeni kapital- redovne akcije	Uplaćeni kapital- povlašćene akcije	Revalorizacijska rezerva - zemljište i građevinski objekti	Revalorizacijs ka rezerva- finansijska ulaganja	Ostale revalorizacijs ke rezerve	Zakonske rezerve	Statutarne rezerve	Ostale rezerve (sopstvene akcije)	Neraspoređena dobit ili preneseni gubitak	Ukupno (kapital i rezerve)
Stanje na dan 1. januar prethodne godine	4.025.831								(1.798.679)	2.227.153
spravka greški prethodnog perioda										-
promjena računovodstvenih politika										-
Stanje na dan 1. januar prethodne godine (prepravljeno)										-
promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju										-
realizovani dobiti/gubici od finansijske imovine raspoložive za prodaju										-
Ostali dobiti/gubici priznati direktno i kapitalu i rezervama										-
Dobitak/gubitak prethodnog perioda									203.523	203.523
Povećanje/smanjenje osnovnog kapitala	1.200.006									1.200.006
Dividende										-
Prenos dobiti u rezerve									(146.877)	(146.877)
Stanje na dan 31. decembar prethodne godine	5.225.837								(1.742.033)	3.483.804
Stanje na dan 1. januar tekuće godine	5.225.837								(1.742.033)	3.483.804
spravka greški prethodnog razdoblja										-
promjena računovodstvenih politika										-
Stanje na dan 1. januar prethodne godine (prepravljeno)										-
promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju										-
realizovani dobiti/gubici od finansijske imovine raspoložive za prodaju										-
Ostali gubici/dobiti priznati direktno i kapitalu i rezervama										-
Dobitak/gubitak tekućeg perioda									140.057	140.057
Povećanje/smanjenje osnovnog kapitala										-
Dividende										-
Prenos dobiti u rezerve									(142.446)	(142.446)
Stanje na dan 31. decembar tekuće godine	5.225.837								(1.744.422)	3.481.415

J Podgorici, 12.04.2018.

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa: Tijana Čoršović

Tijana Čoršović

Izvršni direktor: Mersiha Hot

Hot Mersiha

Naziv društva za osiguranje: UNICA životno osiguranje
Sjedište: Podgorica
Vrsta osiguranja: životno osiguranje
Šifra djelatnosti: Podgorica

BILANS NOVČANIH TOKOVA
od 01.01.2017. do 31.12.2017.

	POZICIJA 1	Napomena 2	Iznos	
			Tekuća godina 3	Prethodna godina 4
A	Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti			
1	Priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti		1.815.042	1.832.406
	Prilivi od premija (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja)		1.808.281	1.832.406
	Prilivi od učešća u naknadi štete (saosiguranje i reosiguranje)		6.761	
	Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda			
	Prilivi po osnovu vanrednih prihoda			
2	Odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti		1.403.623	1.208.081
	Odlivi po osnovu naknada šteta (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja)		524.643	510.588
	Odlivi po osnovu premija (saosiguranja, reosiguranja, kao i provizija po osnovu reosiguranja i saosiguranja)		27.908	24.801
	Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda		407.073	354.731
	Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina		0	
	Odlivi po osnovu zakupnina		14.244	13.368
	Odlivi po osnovu provizija (zastupnicima i posrednicima)		90.948	32.473
	Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja		338.807	272.121
	Odlivi po osnovu vanrednih prihoda rashoda			
3	Neto promjena gotovine iz poslovnih djelatnosti		411.418	624.325
B	Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja			
1	Priliv gotovine iz aktivnosti investiranja		1.874.609	4.505.395
	Prilivi od prodaje hartija od vrijednosti			
	Prilivi od ulaganja u hartije od vrijednosti		640.609	3.610.204
	Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava			
	Prilivi od zakupnina			
	Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja		1.234.000	895.192
2	Odliv gotovine iz aktivnosti investiranja		2.908.303	6.096.823
	Odlivi po osnovu ulaganja u hartije od vrijednosti koje su izdate od strane Crne Gore		1.738.303	5.464.823
	Odlivi po osnovu ulaganja u hartije od vrijednosti koje su izdate od strane Centralnih banaka i Vlada stranih zemalja			
	Odlivi po osnovu ulaganja u obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti kojima se trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti			
	Odlivi po osnovu ulaganja u obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti kojima se ne trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti			
	Odlivi po osnovu ulaganja u akcije kojima se trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti			
	Odlivi po osnovu deponovanja i ulaganja kod banaka sa sjedištem u Crnoj Gori		1.170.000	632.000
	Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja i ostalih sredstava			
	Ostali odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja			
3	Neto promjena gotovine iz aktivnosti investiranja		-1.033.694	-1.591.427
C	Novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja			
1	Priliv iz aktivnosti finansiranja		709.563	1.300.006
	Priliv po osnovu izvršenih uplata kapitala			1.200.006
	Priliv po osnovu dugoročnih kredita			
	Priliv po osnovu kratkoročnih kredita			100.000
	Ostali prilivi po osnovu aktivnosti finansiranja		709.563	
2	Odliv iz aktivnosti finansiranja		0	300.000
	Odlivi po osnovu otkupa sopstvenih akcija			
	Odlivi po osnovu dugoročnih kredita			
	Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita			300.000
	Ostali odlivi po osnovu aktivnosti finansiranja			
3	Neto promjena gotovine iz aktivnosti finansiranja		709.563	1.000.006
D	Neto promjena gotovine		87.288	32.903
	GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA		152.033	64.745
	GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA		64.745	31.842

U Podgorici, 12.04.2018.

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa: Tijana Čoršović

Tijana Čoršović

Izvršni direktor: Mersiha Hot

Mersiha Hot

**AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
UNIQA ŽIVOTNO OSIGURANJE, PODGORICA**

**Napomene uz finansijske izvještaje
za 2017. godinu**

1. OSNIVANJE I DJELATNOST

Uniqa životno osiguranje a.d. Podgorica (u daljem tekstu "Društvo"), je osnovano kao Akcionarsko društvo za osiguranje imovine i lica "Zepter osiguranje", Podgorica, a osnovali su ga "Zepter osiguranje" a.d., Beograd i fizičko lice Žarko Džomba iz Beograda u skladu sa Ugovorom o osnivanju od 11. novembra 2002. godine.

Vlada Republike Crne Gore, Ministarstvo finansija, Rješenjem br. 02-3076/1 od 13. juna 2003. godine, izdalo je Društvu dozvolu za rad. Društvo je registrovano u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici 24. juna 2003. godine pod registarskim brojem 4-0006984/001 kada je i zvanično počelo sa radom.

U skladu sa promjenom u vlasničkoj strukturi osnivača Društva, dana 26. januara 2007. godine većinski vlasnik Društva je promenio ime iz "Zepter osiguranje" a.d. Beograd u Uniqa akcionarsko društvo za osiguranje, Beograd, što je registrovano 3. aprila 2007. godine u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici.

Na osnovu potvrde Centralnog Registra Privrednog suda u Podgorici br. 4-0006984/012 od 26. marta 2008. godine, Društvo je 15. februara 2008. godine promijenilo ime iz Akcionarsko društvo za osiguranje imovine i lica "Zepter osiguranje" u Akcionarsko društvo za osiguranje „Uniqa životno osiguranje“.

Osnovnu djelatnost Društva predstavljaju poslovi osiguranja života.

Sjedište Društva je u Podgorici, Bulevar Džordža Vašingtona 98/4.

U sastavu Društva, kao njegovi organizacioni dijelovi, funkcioniše 13 poslovnica na teritoriji Crne Gore i to u: Podgorici, Nikšiću, Beranama, Bijelom Polju, Pljevljima, Rožajama, Herceg Novom, Kotoru, Tivtu, Baru, Budvi i Ulcinju.

Na dan 31.12.2017. godine, Društvo je imalo 106 zaposlenih (2016: 103).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Osnova za sastavljanje

Društvo ima obavezu da vodi svoje evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu („Sl. list RCG“, br. 052/16 od 09.08.2016), Zakonom o osiguranju („Sl. list RCG“ br. 78/06, 19/07, 53/09, 73/10, 40/11, 45/12, 06/13 i 055/16), Pravilnikom o kontnom okviru društva za osiguranje („Sl. list RCG“ br. 63/10 i 78/15) i ostalim relevantnim podzakonskim aktima Agencije za nadzor osiguranja, kao i ostalom primjenjivom zakonskom regulativom u Crnoj Gori.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, MRS i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI) objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, moraju biti prevedeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore koji posjeduje pravo prevoda i objavljivanja istih, odobreno od strane Međunarodne federacije računovođa (IFAC). Posljednji zvanični prevod je objavljen 31. decembra 2009. godine i obuhvata samo osnovni tekst standarda i interpretacije i ne uključuje osnove za zaključivanje, ilustrativne primjere, uputstva za primjenu, komentare, mišljenja i ostali materijal objašnjenja. Takođe, navedeni prevod ne sadrži prevod Osnova za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja.

Priloženi finansijski izvještaji su sastavljeni i propisanoj formi obrazaca finansijskih iskaza („Sl. list CG“, br.5/11).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.1. Osnova za sastavljanje (nastavak)

Imajući u vidu razlike između navedenih regulativa koje regulišu izvještavanje Društava za osiguranje, ovi finansijski izvještaji odstupaju od MSFI u sljedećem:

1) Finansijski izvještaji su prikazani u formatu propisanom od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore koji u pojedinim djelovima odstupaju od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa MRS 1 - „Prikazivanje finansijskih iskaza“. Pored toga, navedeni finansijski izvještaji ne uključuju sva objelodanjivanja koja se zahtijevaju u skladu sa MSFI 4 - Ugovori o osiguranju.

2) Obračun tehničkih rezervi se vrši u skladu sa internim Pravilnicima i Procedurama Društva donetim u skladu sa Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja tehničkih rezervi za rezervisane štete propisanim od strane Agencije za nadzor osiguranja.

Shodno navedenom, priloženi finansijski izvještaji se ne mogu smatrati finansijskim izvještajima sastavljeni u saglasnosti sa MSFI i MRS.

Društvo je u sastavljanju svojih finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore. Usvojene računovodstvene politike korišćene za pripremu finansijskih izvještaja za 31.12.2017. godine konzistentne su sa računovodstvenim politikama primjenjenim u prethodnoj finansijskoj godini.

2.2. Pravila procjenjivanja

Finansijski izvještaji su sastavljeni na osnovu procjenjivanja istorijske vrijednosti osim finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju koji se procjenjuju po fer vrednosti. Ostala finansijska imovina i obaveze iskazani su po amortizovanoj vrijednosti, umanjenoj za odgovarajuće ispravke vrijednosti.

2.3 Korišćenje procjena i ključnih pretpostavki

Priprema finansijskih izvještaja u skladu s Zakonom o računovodstvu i reviziji zahtijeva od rukovodstva donošenje procjena i pretpostavki koje utiču na primjenu politika i iskazane iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Procjene i uz njih vezane pretpostavke zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim činjenicama za koje se smatra da su razumni u datim uslovima i uz raspoložive informacije na datum izrade finansijskih izvještaja, a koje čine osnovu za procjenjivanje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza koja nije lako utvrđiva iz drugih izvora. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od ovih procjena.

Procjene i uz njih vezane pretpostavke kontinuirano se preispituju. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je procjena izmijenjena i u budućim razdobljima, ako izmjena utiče i na njih.

Najznačajnije procjene vezane uz finansijske izvještaje Društva odnose se na formiranje rezervi. Društvo ima relativno konzervativan pristup formiranju rezervi i primjenjuje propise Agencije za nadzor osiguranja. Rukovodstvo vjeruje da je postojeći nivo rezervi adekvatan. Upravljanje rizikom osiguranja je detaljno opisano u napomeni 6.2.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.4. Uporedni podaci

Društvo je prikazalo uporedne podatke za bilans uspjeha za period od 01. januara do 31. decembra 2016. godine, bilans stanja, izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans novčanih tokova za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine.

2.5. Koncept nastavka poslovanja

Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, koji pretpostavlja da će Društvo nastaviti da posluje tokom neograničenog vremenskog perioda u predvidljivoj budućnosti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja Društva, primjenjivane su računovodstvene politike koje su konzistentne sa računovodstvenim politikama primijenjenim u prethodnoj finansijskoj godini.

3.1. Preračunavanje stranih valuta

(a) Transakcije i stanja

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu primjenom deviznih kurseva važećih na dan transakcije prema kursnoj listi Centralne banke Crne Gore. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u bilansu uspjeha.

(b) Funkcionalna i valuta prikazivanja

Stavke uključene u finansijske izvještaje Društva se odmjeravaju korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kom Društvo posluje (funkcionalna valuta). Ovi finansijski izvještaji su prikazani u eurima ("EUR") koji predstavljaju funkcionalnu valutu i valutu prikazivanja finansijskih izvještaja Društva (izvještajna valuta).

3.2. Klasifikacija ugovora

Ugovori kojima Društvo preuzima značajan rizik osiguranja od druge strane (ugovarač osiguranja) prihvatajući da nadoknadi štetu ugovaraču polise ili drugom korisniku osiguranja ako nastupi određeni neizvesni budući događaj (osigurani događaj) koji negativno utiče na ugovarača polise ili drugog korisnika osiguranja klasifikuju se se kao ugovori o osiguranju. Takvi ugovori mogu sadržati i finansijski rizik. U vidu opštih uslova, Grupa kao značajan osiguravajući rizik definiše mogućnost plaćanja naknada prilikom nastanka osiguranog događaja koje bi iznosile barem 5 puta više od obaveza za naknade u slučaju da se osigurani događaj nije dogodio.

Rizik osiguranja razlikuje se od finansijskog rizika. Finansijski rizik je rizik moguće buduće promjene jedne ili više varijabli: kamatnih stopa, cijena hartija od vrijednosti, cijena roba, kursa stranih valuta, indeksa cijena ili stopa, kreditnog rejtinga ili kreditnih indeksa ili drugih varijabli, uz uslov da u slučaju nefinansijske varijable ta varijabla nije specifična za jednu ugovornu stranu. Ugovori o osiguranju takođe mogu donekle prenositi finansijski rizik.

Ugovori u kojima prenos rizika osiguranja s ugovarača polise na društvo nije značajan, klasifikovani su kao ugovori o ulaganju. Na datum bilansa stanja Društvo nije imalo ugovora o ulaganju.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.2. Klasifikacija ugovora (nastavak)

Društvo u svom portfelju ima dugoročne ugovore o osiguranju (osiguranje života za slučaj doživljenja i mešovito osiguranje života za slučaj smrti i doživljenja) i riziko osiguranja (osiguranja života za slučaj smrti) koja mogu biti i kratkoročna i dugoročna osiguranja.

3.3. Ugovori s obilježjima učestvovanja u dobiti

Ugovori o osiguranju i ugovori o ulaganju mogu da sadrže obilježja učešća u dobiti. Ugovor s obilježjem učešća u dobiti je ugovorno pravo ugovarača polise na primanje dodatnih iznosa uz minimalna zagarantovana plaćanja, pri čemu će dodatna plaćanja činiti značajan dio ukupnih ugovornih plaćanja i čiji su iznos ili trenutak nastanka odluka ugovarača i koja se ugovorno temelje na:

- uspješnosti određene grupe ugovora ili određenog tipa ugovora; ili
- realizovanim i/ili nerealizovanim prinosima na ulaganja u određene vrste imovine osiguravača; ili
- dobiti ili gubitku osiguranika.

Element tih ugovora računovodstveno se evidentira kao prinos za diskrecioni bonus sve do raspoređivanja na ugovarača polise.

3.4. Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja

Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja životnog osiguranja predstavljaju iznosi fakturisane premije, koju osiguranik plaća osiguravaču na osnovu ugovora o osiguranju. Visina premije utvrđena je tarifom premije prema vrsti osiguranja. Tarifnu politiku usvojio je Upravni odbor Društva.

Premija se sastoji od funkcionalne premije i režijskog dodatka. Funkcionalna premija se odnosi na tehničku premiju, budući da Društvo, u skladu sa svojim internim aktima, ne izdvaja doprinos za preventivu. Režijski dodatak koristi se za pokriće troškova za sprovođenje osiguranja. Maksimalnu stopu režijskog dodatka utvrđuje organ određen statutom Društva.

Neto prihodi od premija osiguranja obračunati su iz bruto premija osiguranja, koja je umanjena za udio reosiguranja i korigovana za promjenu bruto prenosne premije i promjenu učešća reosiguravača u prenosnoj premiji.

3.5. Rashodi naknada šteta i ugovorenih iznosa

Rashodi naknada šteta i ugovornih iznosa predstavljaju rashode za isplatu šteta i ugovorenih iznosa koji se utvrđuju na osnovu ugovora, akata poslovne politike, odnosno opštih akata Društva. Ovi rashodi uključuju i rashode procjene šteta i druge rashode definisane aktima Društva.

Neto rashodi naknada šteta obračunati su iz bruto naknada štete, koja je uvećana za troškove vezane za isplatu šteta, umanjena za udio reosiguranja, i korigovana za promjenu bruto rezervisanja za štete i učešće reosiguranja u tim rezervacijama.

3.6. Rashodi za promjene neto tehničkih rezervisanja (dugoročna rezervisanja)

Rashodi za promjene neto tehničkih rezervisanja se odnose na promjene matematičke rezerve. Matematička rezerva osiguranja života je obračunata Zillmer prospektivnom metodom u skladu sa principima aktuarske matematike.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6. Rashodi za promjene neto tehničkih rezervisanja (dugoročna rezervisanja) (nastavak)

Pripadajuća dobit osiguranja života predstavlja iznose na koje osiguranici imaju pravo po osnovu učešća u dobiti iz ugovora o osiguranju života.

3.7. Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja

Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja obuhvataju troškove nadzornog organa, troškove ispravke vrijednosti premije osiguranja, rezervacije za otpremnine povodom penzionisanja i druge rezervacije.

3.8. Troškovi sprovođenja osiguranja

Troškovi sprovođenja osiguranja obuhvataju rashode koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Ove poslovne rashode čine rashodi za obavljanje djelatnosti osiguranja kao što su materijalni troškovi, zakupnine, amortizacija, bruto zarade, provizija zastupnicima za prodane premije osiguranja, reklama, reprezentacija i drugo.

Troškovi pribave uključuju sve direktne troškove koji nastaju kod zaključivanja ugovora o osiguranju kao što su troškovi osoblja zaposlenog u prodaji, troškovi provizije, te troškovi marketinga i ostale troškove koji se odnose na pribavu osiguranja. Troškovi provizije za životno osiguranje priznaju se po naplati i isplaćuju se avansno, što je u skladu s povezanim načelom priznavanja prihoda.

Društvo je u skladu sa ugovorima osoblja kao i ugovorima sa zastupnicima i posrednicima, a na osnovu klauzule ugovora o pravu Društva o povratu provizije ukoliko se raskine ugovor o osiguranju, izvršilo priznavanje avansno isplaćene provizije koja se odnosi na naredne obračunske periode. Troškovi sprovođenja osiguranja umanjuju se za troškove provizija iz reosiguranja.

3.9. Finansijski prihodi i rashodi

Dobici od ulaganja obuhvataju prihode po osnovu kamate na finansijska sredstva i vrijednosno prilagođavanje ulaganja.

Prihodi i rashodi po osnovu kamata i drugi troškovi pozajmljivanja knjiže se u korist i na teret obračunskog perioda na koji se odnose.

3.10. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se inicijalno priznaje po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne ispravnosti.

Nematerijalna imovina se vrednuje po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za ispravku vrijednosti i kumulativne gubitke zbog obezvređenja.

Amortizacija nematerijalne imovine se obračunava na nabavnu vrijednost sredstva na početku godine, kao i na sredstva stavljena u upotrebu tokom godine, primjenom proporcionalnog metoda. Primjenjene stope su sljedeće:

	Korisni vijek trajanja	%
Nematerijalna ulaganja	5	20%

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema obuhvataju ona sredstva koja su potrebna za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja i čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Nekretnine i oprema se inicijalno priznaje po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadni troškovi su troškovi zamjene djelova (ugradnja novih rezervnih djelova), remonta i generalnih popravki i priznaju se kao povećanje sadašnje vrijednosti ako je vjerovatno da će po tom osnovu doći do priliva budućih ekonomskih koristi i ako se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti.

Troškovi nastali po osnovu tekućeg održavanja nekretnina i opreme, zamjena i ugradnja sitnih rezervnih djelova i potrošnog materijala, kao i troškovi svakodnevnih popravki opreme, smatraju se rashodom perioda u kom su nastali.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje opreme i nematerijalnih ulaganja, iskazuju se u bilansu uspjeha kao dio ostalih poslovnih prihoda ili ostalih poslovnih rashoda.

Amortizacija nekretnina i opreme se obračunava na nabavnu vrijednost na početku godine kao i na nematerijalna ulaganja i opremu stavljenu u upotrebu tokom godine, primjenom proporcionalnog metoda. Primjenjene stope su sljedeće:

	Korisni vijek trajanja	%
Automobili	6.5	15.38%
Ostala oprema	5 – 8	12.5 – 20%
Kancelarijski namještaj	8	12.5%
Kompjuterska i ostala oprema	4	25%

Upotrební vijek trajanja nekretnina i opreme preispituje se periodično i ako su očekivanja zasnovana na novim procjenama značajno različita od prethodnih, obračun troškova amortizacije za tekući i budući period se koriguje.

U skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica metod obračuna amortizacije za poreske svrhe se razlikuje od metoda obračuna amortizacije za računovodstvene svrhe. Naime, amortizacija opreme za poreske svrhe obračunava se primjenom degresivnog metoda.

3.12. Finansijski instrumenti

Finansijska sredstva i obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Društva od momenta kada je Društvo ugovornim odredbama vezano za instrument.

Klasifikacija i priznavanje

Društvo klasifikuje svoja finansijska sredstva u sljedeće kategorije:

- krediti i potraživanja,
- finansijska sredstva koja se drže do dospeljeća.

Klasifikacija zavisi od namjere s kojom su finansijska sredstva i obaveze stečeni. Rukovodstvo određuje klasifikaciju finansijskih sredstava i finansijskih obaveza prilikom početnog priznavanja i ukoliko je prikladno, ponovo je procjenjuje na svaki datum bilansa stanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.12. Finansijski instrumenti (nastavak)

Finansijska sredstva i obaveze početno se priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za, u slučaju finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koje nisu prikazane po fer vrijednosti u bilansu uspjeha, transakcijske troškove, koji se direktno povezuju sa sticanjem ili izdavanjem finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza.

Kredit i (pozajmice) i potraživanja

Kredit i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja koja se ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. Uključuju se u tekuća sredstva, osim ukoliko su im rokovi duži od 12 meseci nakon datuma bilansa stanja. U tom slučaju se klasifikuju kao dugoročna sredstva. U bilansu stanja Društva kredit i potraživanja obuhvataju dugoročne finansijske plasmane, kratkoročna potraživanja, kratkoročne finansijske plasmane i gotovinu i gotovinske ekvivalente.

Depoziti kod banaka klasifikovani su kao kredit i potraživanja i vrednuju se po amortizacionoj vrijednosti umanjenoj za gubitke po osnovu obezvrjeđenja.

Potraživanja za premiju čine potraživanja za fakturisane iznose premija osiguranja koja nisu naplaćena na dan bilansiranja kao i druga potraživanja od kupaca.

Potraživanja se procjenjuju po nominalnoj vrijednosti umanjenoj indirektno za iznos vjerovatne nenaplativosti potraživanja, a direktno, ako je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana.

Finansijska sredstva koja se drže do dospeljeća

Ulaganja koja se drže do dospeljeća su nederivatna finansijska sredstva koja imaju fiksna ili određiva plaćanja i fiksno dospeljeće, za koje Društvo ima pozitivnu namjeru i sposobnost držanja do dospeljeća. Svaka prodaja ili reklasifikacija značajnijeg iznosa unutar ulaganja koja se drže do dospeljeća, uzrokovala bi reklasifikaciju ukupnog portfelja ulaganja koja se drže do dospeljeća u sredstva raspoloživa za prodaju te onemogućila Društvu klasifikaciju vrijednosnih papira u kategoriju ulaganja koja se drže do dospeljeća u tekućoj i naredne dvije finansijske godine.

Finansijska sredstva koja se drže do dospeljeća inicijalno su evidentirana po nabavnoj vrijednosti, a na dan bilansa su iskazana po amortizovanoj vrijednosti, odnosno sadašnjoj vrijednosti budućih tokova gotovine utvrđenih primenom efektivne kamatne stope sadržane u instrumentu.

Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava (opšte)

Društvo svakodnevno procjenjuje postojanje bilo kog nepristrasnog dokaza o mogućem umanjenju vrijednosti finansijske imovine ili grupe finansijske imovine, i u slučaju postojanja procjenjuje u kolikoj mjeri treba umanjiti vrijednost finansijske imovine.

Gubici zbog umanjenja vrijednosti priznaju se, a sredstva revalorizuju, ako postoje stvarni objektivni dokazi o umanjenju zbog događaja, jednog ili više njih, koji su nastupili nakon početnog priznavanja imovine ("štetni događaj"), a taj događaj ili više njih utiču na procijenjene buduće novčane tokove pojedine finansijske imovine ili grupe finansijske imovine.

Stvarni nepristrasni dokazi o umanjenju vrijednosti finansijske imovine koji se uvažavaju su:

- finansijske teškoće izdavaoca ili dužnika;
- kršenje ugovora, u smislu neispunjavanja ili odlaganja ispunjenja obaveze plaćanja kamata ili glavnice;

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.12. Finansijski instrumenti (nastavak)

- ako postane vjerovatno da će dužnik otići u stečaj, odnosno da će se drugačije finansijski reorganizovati;
- nestanak aktivnog tržišta za takvu finansijsku imovinu zbog finansijskih teškoća.

Nestanak aktivnog tržišta, zbog toga što se sa finansijskim instrumentima preduzeća više ne trguje javno, nije dokaz umanjenja vrijednosti.

Gubitak se priznaje i kada postoje poznati podaci koji označavaju mjerljivo snižavanje budućih novčanih tokova od grupe finansijske imovine, premda sniženja nije moguće pripisati pojedinoj imovini u grupi.

Način procjenjivanja, vrednovanje i umanjenja vrijednosti svake pojedine kategorije finansijske imovine vrši se u skladu sa Odlukom o načinu procjenjivanja aktive društva za osiguranje („Sl.list CG br.77/10,26/11 i 06/13) i Pravilnikom o načinu procjenjivanja aktive Društa.

Umanjenje vrijednosti potraživanja za premiju osiguranja i ostalih potraživanja

Procjenjivanje naplativosti potraživanja utvrđuje se provjerom boniteta i finansijske likvidnosti dužnika, dinamike dosadašnjeg izvršenja obaveze i provjerom kvaliteta poslovne saradnje i provjerom kvaliteta sredstava obezbjeđenja plaćanja.

Za potraživanja po osnovu premije osiguranja starija od 90 dana, Društvo vrši automatski indirektan otpis tj. ispravku vrijednosti i to:

1. za potraživanja od dužnika s docnjom od 91 do 180 dana u iznosu od 25% potraživanja
2. za potraživanja od dužnika s docnjom od 181 do 270 dana u iznosu od 50% potraživanja
3. za potraživanja od dužnika s docnjom od preko 270 dana u iznosu od 100% potraživanja

Za sva ostala potraživanja, pojedinačna ispravka vrijednosti potraživanja zasniva se na procjeni posloводства o sadašnjoj vrijednosti očekivani budućih novčanih priliva, pri čemu se procjenjuje finansijski položaj dužnika i neto prodajna vrijednost instrumenata osiguranja, uzimajući u obzir ročnost dospjeća.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava

Društvo prestaje da priznaje finansijska sredstva (u cjelosti ili djelimično) kad isteknu prava na prilive gotovinskih tokova od finansijskih sredstava ili kad izgubi kontrolu nad ugovornim pravima nad tim finansijskim sredstvima. Navedeno se događa kada Društvo prenese suštinski sve rizike i koristi od vlasništva na drugi poslovni objekat ili kada su prava ostvarena, predata ili istekla.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se novčana sredstva na računima kod poslovnih banaka.

Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja prvobitno prikazuju u iznosima primljenih sredstava, a nakon toga se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti uz primjenu ugovorene kamatne stope.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.12. Finansijski instrumenti (nastavak)

Prestanak priznavanja finansijskih obaveza

Društvo prestaje priznavati finansijske obaveze samo kada one prestanu postojati, tj. kada su ispunjene, otkazane ili istekle. Ukoliko se uslovi finansijske obaveze promijene, Društvo će prestati priznavati tu obavezu i istovremeno priznati novu finansijsku obavezu s novim uslovima.

3.13. Kapital

Kapital društva za osiguranje čini akcijski kapital, rezerve, prenesena dobit iz prethodnih godina i preneseni gubitak.

Saglasno odredbama člana 21. Zakona o osiguranju, akcijski kapitala Društva za osiguranje na datum 31.12.2017. godine mora iznositi najmanje EUR 2,000,000.

Na dan sačinjavanja finansijskih izvještaja Društvo ima usklađen iznos akcijskog kapitala u skladu sa članom 21. Zakona o osiguranju.

3.14. Garantni kapital

Garantni kapital Društva čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala u skladu sa Zakonom o osiguranju.

Garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti.

Društvo je dužno da garantni kapital održava najmanje u visini akcijskog kapitala propisanog Zakonom o osiguranju.

3.15. Prenosne premije

Prenosne premije su dio premije koji se koristi za pokriće obaveza iz osiguranja koje nastaju u narednom obračunskom periodu. Prenosne premije se obrazuju izdvajanjem iz ukupne premije osiguranja na kraju tekućeg obračunskog perioda, odvojeno za svaku vrstu osiguranja, srazmjerno vremenu trajanja osiguranja. Prenosna premija se obračunava po principu bruto premije – osnovicu za obračun čini obračunata (fakturisana) bruto premija. Obračun prenosne premije vrši se prema vremenu trajanja osiguranja odnosno metodom pro-rata-temporis, čime se obezbjeđuje da u periodu za koji se utvrđuje rezultat poslovanja, bude prihodovana samo ona obračunata i fakturisana premija koja se odnosi na taj period.

Prenosne premije utvrđuje ovlašćeni aktuar i iskazuje u okviru matematičke rezerve osiguranja života. Prenosna premija dopunskih osiguranja iskazuje se posebno u bilansima.

3.16. Rezervisane štete

Rezervisane štete predstavljaju iznose za prijavljene nelikvidirane štete, štete u sporu i nastale i neprijavljene štete. Iznos rezervacije se utvrđuje prema aktima poslovne politike Društva za prijavljene nelikvidirane štete prema procijenjenim iznosima nelikvidiranih šteta nastalih do 31. decembra tekuće godine.

U skladu sa aktima poslovne politike, utvrđivanje visine sredstava za prijavljene nelikvidirane štete prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja vrši se pojedinačnim popisom i utvrđivanjem visine svake nelikvidirane štete.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.16. Rezervisane štete (nastavak)

Rezervisane nastale neprijavljene štete za dopunska osiguranja uz osiguranje života na kraju godine se obračunavaju primjenom metode lančane ljestvice (Chain Ladder), s tim što taj iznos ne može biti manji od iznosa dobijenog primjenom tradicionalne metode obračuna nastalih neprijavljenih šteta. Rezervisane nastale neprijavljene štete se u toku godine obračunavaju primjenom tradicionalne metode.

Prilikom utvrđivanja iznosa rezervacije polazi se od principa da rezervisani iznos bude dovoljan za izmirenje obaveza po odštetnom zahtjevu u vrijeme kada se očekuje likvidacija i isplata štete.

Rezervisane nastale neprijavljene štete na dan 31. decembar tekuće godine primjenom tradicionalne metode obračunavaju se na osnovu podataka o riješenim i rezervisanim štetama. Za nastale, a neprijavljene štete, rezervisanje se obračunava kao proizvod koeficijenta za obračun nastalih neprijavljenih šteta za svaku vrstu osiguranja i zbira riješenih šteta u samoprdržaju u tekućoj godini i rezervisanih šteta u samoprdržaju za nastale prijavljene a neriješene štete na dan obračuna. U skladu sa aktima poslovne politike, ovaj koeficijent se izračunava kao trogodišnji prosjek (uključujući i tekuću godinu) koeficijenta koji predstavlja količnik zbira iznosa šteta riješenih u toku godine i rezervisanih, nastalih prijavljenih, šteta na dan 31. decembra, koje su nastale u prethodnom periodu a prvi put prijavljene u godini za koju se utvrđuje ovaj koeficijent i zbira iznosa šteta riješenih u toku godine i rezervisanih, nastalih prijavljenih, šteta na dan 31. decembar u godini za koju se utvrđuje taj koeficijent. Za obračun ukupno rezervisanih šteta po vrstama osiguranja, ukupni iznosi rezervisanih nastalih prijavljenih a neriješenih šteta i nastalih neprijavljenih šteta, koriguju se koeficijentom rezervacije troškova u vezi s rješavanjem i isplatom šteta.

3.17. Matematička rezerva

U skladu sa aktima poslovne politike, matematička rezerva se iskazuje kao razlika između sadašnje vrijednosti budućih obaveza Društva i sadašnje vrijednosti budućih obaveza ugovarača osiguranja. Sredstva matematičke rezerve se upotrebljavaju za isplatu ugovorene sume osiguranja po isteku osiguranja, za isplatu otkupne vrijednosti ugovorene osigurane sume prije isteka osiguranja i za isplatu ostalih obaveza predviđenih ugovorima za osiguranje života. Matematička rezerva se obračunava za sva dugoročna osiguranja posebno za svaki ugovor o osiguranju života primenom prospektivnog metoda obračuna, a u skladu sa principima aktuarske matematike.

3.18. Tekući i odloženi porezi

Porez na dobit

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica. Stopa poreza na dobit je proporcionalna i iznosi 9% od poreske osnovice.

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Društva iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

Poreski propisi Republike Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.18. Tekući i odloženi porezi (nastavak)

Odloženi porez

Odloženi porez se ukalkulisava u punom iznosu, korišćenjem metode obaveza, za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa u finansijskim izvještajima. Međutim, ukoliko odloženi porez, pod uslovom da nije računovodstveno obuhvaćen, proistekne iz inicijalnog priznavanja sredstva ili obaveze u nekoj drugoj transakciji osim poslovne kombinacije koja u trenutku transakcije ne utiče ni na računovodstvo ni na oporezivu dobit ili gubitak, tada se on računovodstveno ne obuhvata. Odloženi porez se odmjerava prema poreskim stopama (i zakonu) koje su na snazi do datuma bilansa stanja i za koje se očekuje da će biti primjenjene u periodu u kome će se odložena poreska sredstva realizovati ili odložene poreske obaveze izmiriti.

Odloženo poresko sredstvo se priznaje do iznosa za koji je vjerovatno da će buduća dobit za oporezivanje biti raspoloživa i da će se privremene razlike izmiriti na teret te dobiti. Odloženi porezi su obračunati primjenom stope od 9%.

3.19. Primanja zaposlenih

Obaveze za penzije

Društvo, u normalnom toku poslovanja, vrši plaćanja državi Crnoj Gori u ime svojih zaposlenih. Svi zaposleni Društva dio su penzionog plana države Crne Gore. Svi doprinosi koji su obavezni po penzionim planu države Crne Gore se vode kao trošak u periodu kada nastanu. U Društvu ne postoji nijedan drugi penzioni plan niti naknade zaposlenima nakon penzionisanja i stoga nema obaveze u tom smislu. Isto tako, Društvo nema obavezu da obezbjeđuje buduće naknade sadašnjim ni bivšim zaposlenima, već sve naprijed navedeno sprovodi u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Ostala primanja zaposlenih

Društvo obezbjeđuje zaposlenima regres za korišćenje godišnjeg odmora, sredstva za zimnicu, naknade toplog obroka, kao i pomoć zaposlenima po odluci Izvršnog direktora.

Otpremnine

Saglasno Opštem kolektivnom ugovoru zaposlenima se isplaćuje otpremnina prilikom odlaska u penziju ili najkasnije u roku od 30 dana od dana odlaska u penziju. Otpremnina se isplaćuje i u slučajevima prestanka potrebe za radom zaposlenih, kada se posebnom odlukom nadležnog organa u Društvu utvrđuje Program ostvarivanja prava zaposlenih za čijim je radom prestala potreba. U svim navedenim slučajevima isplatom otpremnine prestaju materijalne ili bilo kakve druge obaveze Društva prema zaposlenima koji su primili otpremninu.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA

Društvo radi procjene i pretpostavke o budućnosti. Takve računovodstvene procjene, po definiciji, će rijetko odgovarati stvarnim rezultatima. Procjene koje nose znatan rizik mogućih značajnih uskladjivanja knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u sljedećoj poslovnoj godini, opisane su u nastavku.

Računovodstvene procjene i procjenjivanja se kontinuirano preispituju, a zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja o budućim događajima za koje se vjeruje da će u datim okolnostima biti razumna.

Gubici od umanjenja vrijednosti finansijske imovine

Društvo se rukovodi smjernicama Odluke Agencije za nadzor osiguranja o načinu procjenjivanja aktive društava za osiguranje da odredi koja je vrijednost finansijskih sredstava koja se drže do dospijeca i potraživanja za premiju. Ovo određivanje zahtijeva značajno procjenjivanje. Prilikom procjenjivanja Društvo, među ostalim faktorima, procjenjuje: trajanje i obim do kojeg je fer vrijednost ulaganja manja od troška; i finansijsko stanje primaoca ulaganja i izgleda za okončanje posla u skoroj budućnosti, uključujući faktore kao što su učinak industrije i sektora, promjene u tehnologiji, i tokove gotovine iz poslovanja i finansiranja.

Potreba za umanjenjem vrijednosti imovine koja se vodi po amortizovanom trošku procjenjuje se na način opisan u napomeni 3.12. Rezervisanje za umanjenje vrijednosti potraživanja temelji se ročnosti potraživanja i najboljoj procjeni rukovodstva o sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova.

Bruto vrijednost potraživanja i stopa ispravke vrijednosti na kraju godine iznose:

U EUR	31.12.2017	31.12.2016
Bruto izloženost	144,539	115,801
Ispravka vrijednosti potraživanja	(18,210)	(8,129)
% ispravke vrijednosti	12.60%	7.02%

Povećanje/smanjenje stope ispravke vrijednosti za 1 procentni poen i primjena iste na gore navedeni bruto iznos potraživanja dovela bi do povećanja gubitka od ispravke vrijednosti u iznosu od EUR 1,445 (31. decembra 2016:EUR 1.158), odnosno do ukidanja gubitka od ispravke vrijednosti u iznosu od EUR 1.445 (31 decembra 2016:EUR 1.158).

Procjena rezervisanja za nastale prijavljene štete kao i rezervisanja za nastale neprijavljene štete

Rezervisane štete obračunavaju se u visini procijenjenih obaveza koje je Društvo dužno isplatiti po osnovu onih ugovora o osiguranju kod kojih je osigurani slučaj nastupio prije kraja obračunskog perioda, uključujući sve troškove vezane za rješavanje i isplatu šteta.

Društvo rezervisane štete obračunava na osnovu obaveza iz ugovora o osiguranju i ugovora o reosiguranju, normativa za pružanje usluga u postupku utvrđivanja štete, vrijednosti materijala i usluga, nalaza i mišljenja veštaka, procjenitelja, aktuara i drugih stručnjaka, kao i na osnovu podataka o troškovima vezanim za rješavanje i isplatu šteta.

Rezervisane štete moraju pored procijenjenih obaveza za nastale prijavljene a neriješene štete, obuhvatiti i procijenjene obaveze za nastale a neprijavljene štete.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)

Društvo za osiguranje utvrđuje rezervisane štete po rizicima unutar vrsta osiguranja, a ako ne može onda po vrstama osiguranja.

Rezervisane štete obuhvataju:

1. rezerve za nastale, prijavljene a neriješene štete do kraja obračunskog perioda za koji se utvrđuje rezerva šteta (RBNS);
2. rezerve za nastale neprijavljene štete do kraja obračunskog perioda za koji se utvrđuje rezerva šteta (IBNR).

Rezerve za štete koje su nastale i nisu prijavljene mogu obuhvatati ako je to potrebno (zavisno od načina utvrđivanja rezervi za prijavljene štete i tehnologije obrade šteta) i:

1. rezerve za nastale a nedovoljno riješene odnosno rezervisane štete (budući razvoj po prijavljenim štetama - IBNER),
2. rezerve za štete koje bi mogle biti reaktivirane u budućnosti i
3. rezerve za štete u prenosu (prijavljene ali nisu u rezervi za prijavljene štete ili nezavedene štete - RBNR).

Društvo za osiguranje nije obavezno da posebno iskazuje svaku od rezervi iz prethodnog stava ovog člana.

Rezerve za nastale, prijavljene a neriješene štete se obračunavaju za sve štete koje su prijavljene Društvu, a koje nisu riješene do kraja obračunskog perioda, i to pojedinačnom procjenom za svaku štetu.

Pojedinačna procjena za svaku štetu utvrđuje se prema procjeni vrijednosti očekivanih isplata na osnovu dokumentacije prikupljene u postupku rješavanja odštetnog zahtjeva.

Za nastale prijavljene a neriješene štete u redovnom postupku (koje nisu u sporu) za koje je utvrđen pravni osnov ali nisu pribavljeni potrebni dokumenti na osnovu kojih bi se s većom preciznošću (valjano) mogli obračunati rezervisani iznosi – rezerviše se, i to po svakoj šteti, iznos najmanje u visini prosječnog iznosa šteta riješenih u tekućoj godini za vrstu osiguranja kojoj ta šteta pripada.

Rezervisane nastale a neprijavljene štete utvrđuju se na osnovu statističkih podataka za takve štete, podataka o prijavljenim štetama i tehnologije obrade šteta, kao i ostalih raspoloživih podataka i informacija.

Zavisno od karakteristika pojedine grupe ili vrste osiguranja, portfelja Društva, kao i od oblika i kvaliteta raspoloživih podataka, rezervisane nastale a neprijavljene štete obračunavaju se sledećim aktuarskim metodama ili njihovim kombinacijom:

1. metoda lančanih ljestvica ("chain ladder");
2. metoda očekivane kvote šteta ("expected claims ratio"), kada zbog nedovoljnosti podataka nije moguće korišćenje preciznijih metoda;
3. na osnovu podataka o riješenim i rezervisanim nastalim prijavljenim a neriješenim štetama, ne uključujući rentne štete.

Podaci o štetama koji se koriste pri obračunu po gore navedenim metodama ne sadrže podatke o troškovima vezanim za rješavanje i isplatu šteta.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)

Obračun rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta po metodi lančanih lestvica vrši se uz ispunjenje uslova postojanja baze podataka o riješenim štetama u predmetnoj vrsti osiguranja za najmanje tri pune uzastopne poslovne godine.

Prosječan faktor ("CL factor") porasta riješenih šteta u razvojnoj godini "k+1" u odnosu na razvojnu godinu "k", dobija se kao količnik sledećih veličina:

- brojilac: zbir proizvoda kumulativnih iznosa šteta riješenih u razvojnoj godini "k" i odgovarajućih pojedinačnih razvojnih faktora (koji se odnose na razvoj šteta iz godine "k" u godinu "k+1"), po godinama nastanka štete, pri čemu se ne posmatra vrijednost u poslednjoj godini nastanka štete;
- imenilac: zbir kumulativnih iznosa šteta riješenih u razvojnoj godini "k", po istim godinama nastanka štete koje su posmatrane prilikom definisanja brojioca.

U slučaju da pojedinačni razvojni faktor u razvojnoj godini "k+1" u odnosu na razvojnu godinu "k" nije moguće definisati iz razloga nepostojanja šteta u razvojnoj godini "k", njegova vrijednost se svodi na 1.

U slučaju da je broj punih razvojnih godina za koje postoje raspoloživi podaci manji od broja razvojnih godina potrebnih za potpuni razvoj šteta u datoj vrsti osiguranja, računa se granični razvojni faktor ("Tail factor").

Ako se pojedinačni, prosječni i granični razvojni faktor predstave kao zbir jedinice i razvojnog dijela (1+d), onda se razvojni dio graničnog razvojnog faktora određuje kao dvostruka vrijednost razvojnog dijela poslednjeg poznatog prosječnog razvojnog faktora.

Ukupan procijenjeni iznos riješenih šteta po godinama nastanka šteta se dobija kao proizvod kumulativnog iznosa šteta riješenih do dana obračuna, pripadajućih prosječnih koeficijenata porasta riješenih šteta i graničnog razvojnog faktora. Od tako izračunatog iznosa ukupno riješenih šteta po godinama nastanka šteta oduzimaju se štete riješene do dana obračuna, čime se dobija iznos ukupno rezervisanih šteta po godinama nastanka šteta. Da bi se dobile rezervisane nastale neprijavljene štete po godinama nastanka šteta, od ukupno rezervisanih šteta po godinama nastanka šteta oduzimaju se rezervisane prijavljene a neriješene štete po godinama nastanka šteta. U slučaju da se prilikom ovog oduzimanja dobije negativan iznos, on se svodi na nulu. Ukupan iznos rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta u datoj vrsti osiguranja, dobija se kao zbir rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta po godinama nastanka šteta.

Aktuar Društva, prilikom izvođenja obračuna iz ove tačke, pristupa analizi riješenih šteta u cilju utvrđivanja mogućih neuobičajenih odstupanja od odgovarajućih prosječnih vrednosti, čime se eliminiše uticaj riješenih šteta ekstremnog iznosa na proračun.

Ovlašćeni aktuar daje mišljenje o tome da li su tehničke rezerve obrazovane u skladu sa Zakonom, kao i mišljenje o dovoljnosti tako izračunatih rezervi.

Obračun po metodi lančanih lestvica vrši se na osnovu sledećeg obrasca:

$$R_t^{IBNR} = a_t \cdot (S_t + R_t)$$
 pri čemu je:

R_t^{IBNR} - iznos rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta u vrsti osiguranja,

a_t - koeficijent za obračun rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta u vrsti osiguranja,

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)

S_t - iznos riješenih šteta (osim rentnih šteta) u samopridržaju u vrsti osiguranja u tekućoj godini,

R_t - iznos rezervisanih šteta (osim rentnih šteta) u samopridržaju za nastale prijavljene a neriješene štete u vrsti osiguranja na dan obračuna.

Društvo koje u vrsti osiguranja posluje duže od tri godine, koeficijent a_t izračunava na dan 31. decembra tekuće godine kao aritmetičku sredinu koeficijenata k_i za poslednje tri godine (za tekuću godinu $i = t$, za dve godine koje prethode tekućoj godini $i = t-1$ i $i = t-2$).

Koeficijent k_i za svaku od poslednje tri godine dobija se kao količnik zbira iznosa šteta riješenih u toku godine i rezervisanih (nastalih prijavljenih a neriješenih) šteta na dan 31. decembra, koje su nastale u prethodnom periodu a prvi put prijavljene u godini za koju se utvrđuje ovaj koeficijent, i zbira iznosa šteta riješenih u toku godine i rezervisanih (nastalih prijavljenih a neriješenih) šteta na dan 31. decembra u godini za koju se utvrđuje taj koeficijent.

Kada je koeficijent a_t iz stava 2 i stava 3, alineja druga, ovog člana manji od 0.10, pri obračunu rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta se, umjesto tog koeficijenta, koristi koeficijent $\hat{a}_t = 0.10$.

Rezervisane nastale neprijavljene štete po vrstama osiguranja na dan obračuna u toku godine (31. mart, 30. jun i 30. septembar) obračunavaju se primjenom metode na osnovu podataka o riješenim i rezervisanim nastalim prijavljenim a neriješenim štetama, ne uključujući rentne štete kao proizvod koeficijenta a_t odnosno $\hat{a}_t$ utvrđenog na dan 31. decembra prethodne godine i zbira iznosa riješenih šteta u samopridržaju u poslednjih dvanaest mjeseci i rezervisanih (nastalih prijavljenih a neriješenih) šteta u samopridržaju na dan obračuna (bez rentnih šteta).

U slučaju da su rezervisane nastale neprijavljene štete iz stava 1 ove tačke manje od rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta na kraju prethodne godine, kao iznos obaveze za nastale neprijavljene štete se uzima iznos rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta obračunat na kraju prethodne godine.

Društvo je dužno da obezbijedi da u vrsti osiguranja obračunati iznos rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta bude u visini sredstava dovoljnih za izmirenje obaveza po tim štetama, s tim da taj iznos ne može biti manji od iznosa dobijenog primjenom metode na osnovu podataka o riješenim i rezervisanim nastalim prijavljenim a neriješenim štetama, ne uključujući rentne štete.

Troškovi vezani za rješavanje i isplatu šteta sastavni su dio bruto rezervisanih šteta, a odnose se na direktne troškove vezane za rješavanje i isplatu šteta i indirektne troškove vezane za rješavanje i isplatu šteta.

Za obračun bruto rezervisanih šteta po vrstama osiguranja, ukupni iznosi rezervisanih nastalih prijavljenih a neriješenih šteta i nastalih neprijavljenih šteta koriguju se koeficijentom rezervacije troškova vezanih za rješavanje i isplatu šteta r_t .

Koeficijent rezervacije se utvrđuje na kraju obračunskog perioda po vrstama osiguranja, na osnovu sledećeg obrasca:

$$r_t = 1 + \frac{T_t}{S_{U_t}}, \text{ pri čemu je:}$$

r_t - koeficijent rezervacije troškova vezanih za rješavanje i isplatu šteta,

T_t - troškovi vezani za rješavanje i isplatu šteta na kraju obračunskog perioda,

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)

$S_{U/t}$ - ukupan iznos riješenih šteta, odnosno naknade osiguranja na kraju obračunskog perioda (uključujući i rentne štete).

Bruto rezervisane štete na datum procjene obračunavaju se kao proizvod koeficijenta r_t i iznosa rezervisanih šteta na taj datum.

Društvo za osiguranje udio reosiguravača u bruto rezervisanim štetama određene vrste osiguranja obračunava u skladu sa odredbama ugovora o reosiguranju i zavisno od primijenjene metode obračuna rezervisanih šteta.

Neto rezervisane štete (rezervisane štete u samopridržaju) Društva izračunavaju se tako što se zbir rezervisanih šteta sopstvenog portfelja osiguranja i rezervisanih šteta primljenih saosiguranja umanji za zbir rezervisanih šteta prenijetih u saosiguranje i reosiguranje.

U skladu sa *Procedurom za provjeru adekvatnosti tehničkih rezervi*, u slučaju da test adekvatnosti pokaže da je u datoj vrsti osiguranja iznos rezervisanih šteta nedovoljan za ispunjenje obaveza, preduzimaju se odgovarajuće mjere u cilju obezbjeđenja dovoljnosti rezervisanih šteta. Ove mjere mogu da obuhvate korekciju rezervisanih iznosa, promjenu metoda za obračun, preispitivanje i korekciju korišćenih pretpostavki i sl.

U skladu sa *Procedurom za poređenje utvrđenog iznosa tehničkih rezervi*, pretpostavki i podataka sa iskustvom, u slučaju utvrđene sistematske nedovoljnosti iznosa rezervisanih šteta, preduzimaju se odgovarajuće mjere u cilju obezbeđenja dovoljnosti rezervisanih iznosa. Ove mjere mogu da obuhvate korekciju rezervisanih iznosa, promenu filozofije rezervisanja šteta, preispitivanje i korekciju metoda za obračun, korišćenih pretpostavki i sl.

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Društvo nije u obavezi da sačinjava i dostavlja podbilanse stanja i uspjeha po segmentima poslovanja. U skladu sa Pravilnikom o sadržini izvještaja, obavještenja i drugih podataka koji se dostavljaju Agenciji za nadzor osiguranja i načinu i rokovima njihovog dostavljanja („Sl. List CG, br. 001/13 od 03.01.2013, 078/15 od 31.12.2015), Društvo je dužno da dostavlja Agenciji za nadzor osiguranja Godišnji izvještaj društva za osiguranje za potrebe nadzora koji, između ostalog, sadrži i analitičke prikaze pozicija bilansa stanja i uspjeha po vrsti osiguranja.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Društvo je u svom poslovanju izloženo: riziku osiguranja, tržišnim rizicima, riziku likvidnosti, kreditnom riziku, kao i drugim rizicima koji zavise od prirode, obima i složenosti poslovanja preduzeća.

6.1. Opšti dio

Postizanje poslovnih strateških ciljeva je u centru svakog procesa upravljanja. Upravljanje rizicima u Društvu zasnovano je na zakonskoj regulativi Republike Crne Gore:

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.1. Opšti dio (nastavak)

- Zakon o osiguranju („Sl. List Republike Crne Gore“, br.078/06, 019/07, „Sl. List CG“, br. 053/09, 073/10, 040/11, 045/12, 006/13, 055/16)
- Podzakonskim aktima donesenim od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore koji bliže uređuju pojedine oblasti

Cilj upravljanja rizicima Društva jeste da se obezbijedi očuvanje i uvećanje vrijednosti Društva, zaštite interesi osiguranika, korisnika osiguranja, trećih oštećenih lica, zaposlenih, akcionara i drugih povjerilaca Društva, kao i sprečavanje nezakovitosti i nepravilnosti u poslovanju Društva. Prethodno navedeno uključuje pre svega očuvanje kapitalne baze, reputacije i profitabilnosti Društva u svim mogućim lošim okolnostima koje se mogu desiti u poslovnom okruženju.

Strategija upravljanja rizicima obuhvata procese i procedure neophodne za neprekidno identifikovanje, merenje, ublažavanje, nadzor i izvještavanje o pojedinačnim rizicima, uključujući i njihovu međuzavisnost. Strategija upravljanja rizicima Društva proizilazi iz poslovne strategije i inherentnih rizika vezanih za njeno sprovođenje. Apetiti Društva za preuzimanje rizika uključeni su u strategiju upravljanja rizicima, kao i ukupnu strategiju poslovanja.

Ključne osnove strategije upravljanja rizicima date su u narednoj tabeli:

Adekvatnost kapitala	Osnovni zadatak Društva predstavlja održanje pokazatelja adekvatnosti kapitala iznad definisanog zakonskog minimuma.
Optimizacija rizika i prinosa	Proizvodi Društva se dizajniraju na način da obezbijede stabilan dugoročan prinos. Uspostavljen je jasan proces testiranja profitabilnosti u kome razmatramo i mišljenje UNIQA Grupe u cilju obezbjeđivanja profitabilnosti novih proizvoda.
Tržišni rizik	Kao investitor koji se pre svega rukovodi svojim obavezama, Društvo usklađuje strukturu svojih sredstava sa svojim obavezama. Proces strateške alokacije sredstava koristimo za upravljanje tržišnim rizikom u okviru regulatornih ograničenja, pri čemu se rukovodimo principom opreznosti.
Kreditni rizik	Kreditnim rizikom Društvo upravlja pre svega kroz selektivan i oprezan pristup izboru drugih ugovornih strana. Ovaj proces obuhvata i strogo pridržavanje regulatornih limita izloženosti prema pojedinačnim pravnim licima prilikom investiranja sredstava tehničkih rezervi.
Operativni rizici	Društvo je implementiralo transparentan sistem upravljanja i uspostavilo ključne funkcije u okviru tog sistema, koje zajedno sa sistemom internih kontrola uspostavljenim u Društvu doprinose ograničavanju izloženosti Društva operativnim rizicima. Operativni modeli koji se primenjuju u Društvu imaju za cilj standardizovane procese, a sve u cilju smanjenja operativnih rizika.

Razvoj sistema prepoznavanja, mjerenja i upravljanja rizicima, kao osnova za kratkoročno i dugoročno planiranje i očuvanje adekvatnosti kapitala, predstavlja osnovu za očuvanje solventnosti Društva.

Društvo je implementiralo jasan model upravljanja koji uvećava konkurentske mogućnosti i povećava vrijednost Društva. Politikom upravljanja u Društvu jasno su definisani sistemi, organi i funkcije upravljanja u Društvu, u skladu sa Zakonom o osiguranju („Sl. List Republike Crne Gore“, br. 078/06, 019/07, „Sl. List CG“, br. 053/09, 073/10, 040/11, 045/12, 006/13, 055/16), i u skladu sa Zakonom o privrednim društvima („Sl. List RCG“, br. 06/02, „Sl. List CG“ br. 40/11) i Statutom Društva br. Savr IX-3 od 30.09.2016. godine. Modelom upravljanja jasno su definisane nadležnosti i odgovornosti svih ključnih organa i funkcija i definisan je strateški i operativni razvoj u Društvu. Ključne organe

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.1. Opšti dio (nastavak)

upravljanja čine Skupština akcionara, Odbor direktora i Izvršni direktor. Model upravljanja obuhvata i organizacionu strukturu Društva sa definisanim i opisanim zaduženjima i nadležnostima pojedinačnih organizacionih dijelova u vezi sa donošenjem odluka.

Kao sastavni dio sistema upravljanja u Društvu su uspostavljene i sljedeće funkcije: aktuarska, interna revizija, usklađenost poslovanja (u okviru Pravne službe) i sistem internih kontrola. Kao pomoć i podrška Izvršnom direktoru u donošenju odluka o adekvatnom upravljanju rizicima, formiran je Komitet za rizike. Komitet za rizike predstavlja nezavisnu, kontrolnu i savjetodavnu funkciju, koja podržava Izvršnog direktora u postupku kontrole i praćenja "rizičnog profila" Društva u kratkoročnom i dugoročnom pogledu, u postupku definisanja i usaglašavanja okvira za upravljanje rizicima sa zakonskom regulativom, kao i sa standardima UNIQA Grupe.

Proces upravljanja rizicima u Društvu bliže je uređen sljedećim internim aktima:

- Procedura za procenu rizika u životnom osiguranju,
- Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja matematičke rezerve i posebne rezerve životnih osiguranja kod kojih osiguranik preuzima na sebe investicioni rizik,
- Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja tehničkih rezervi za rezervisane štete
- Pravilnik o uslovima i načinu reosiguranja,
- Pravilnik o uslovima i načinu deponovanja i ulaganja sredstava Društva,
- Smjernice za ulaganje sredstava,
- Procedura za identifikaciju, mjerenje i praćenje rizika kojima je društvo izloženo u poslovanju,
- Pravilnik o radu Komiteta za rizike.

a interno su usvojene i politike UNIQA Grupe koje u značajnoj mjeri doprinose unapređivanju sistema upravljanja rizicima:

- Politika sistema internih kontrola,
- Politika upravljanja rizicima,
- Politika upravljanja operativnim rizicima,
- Procedura upravljanja kapitalom,
- Procedura za upravljanje imovinom i obavezama.

Komitet za rizike prati ispunjavanje ciljanih vrijednosti rizika definisanih Procedurom za identifikaciju, mjerenje i praćenje rizika kojima je društvo izloženo u poslovanju, kao i okvirom za upravljanje rizicima UNIQA Grupe, sa ciljem dugoročnog obezbjeđenja ispunjenosti uslova u vezi sa adekvatnošću kapitala Društva.

Komitet za rizike pored kvantitativnih pitanja, raspravlja i o kvalitativnim pitanjima sa aspekta ključnih strateških, operativnih, pravnih i drugih značajnih rizika kojima Društvo može biti izloženo u svom poslovanju, statusu sistema internih kontrola, operativnim rizicima i promjenama zakonskog okruženja sa aspekta uticaja na Društvo, kao i o drugim pitanjima značajnim za poslovanje Društva.

Težište upravljanja rizicima unutar sistema upravljanja i procesa koji se odvijaju u Društvu je ostvarenje strateških ciljeva. Proces upravljanja rizicima u Društvu obezbjeđuje periodično izveštavanje koje Upravi Društva omogućava da donosi odluke u vezi sa ostvarenjem dugoročnih ciljeva.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.1. Opšti dio (nastavak)

Izvršni direktor i drugi ključni organi u procesu odlučivanja uzimaju u obzir informacije dostavljene kao dio sistema upravljanja rizicima.

Interne kontrole definišu okvir koji obezbjeđuje standardizovan proces koji garantuje da će rizici u vezi sa efektivnošću i efikasnošću poslovnih aktivnosti, usklađenošću poslovanja sa propisima i (ne)finansijskim informacijama biti svedeni na najmanju mjeru ili spriječeni kroz prethodno definisane kontrole i procedure. Implementacija okvira sistema internih kontrola Društva inicijalno podrazumeva procjenu poslovnih procesa koji sa aspekta uticaja na bilansnu sumu Društva, tekući i (ili) budući rezultat poslovanja imaju najveći uticaj. Na bazi pomenute procjene, kao ključni poslovni procesi Društva definisani su:

- Upravljanje rizicima
- Preuzimanje rizika u osiguranje
- Obrada i rješavanje odštetnih zahteva
- Razvoj proizvoda
- Upravljanje imovinom
- Finansijsko izvještavanje
- Finansijske transakcije
- Računovodstvo
- Finansijski kontroling
- Reosiguranje
- Informacione tehnologije.

Trenutni model za upravljanje rizicima Društva je zasnovan na Solventnost I principima i obuhvata:

- Rizik osiguranja i reosiguranja
- Finansijski rizik: tržišni rizik, rizik likvidnosti i kreditni rizik;
- Operativni rizik (uključujući pravni rizik i rizik informacionih tehnologija).

Prema podacima sa stanjem na dan 31.12.2017. godine Društvo ispunjava regulatorne zahteve koji se odnose na adekvatnost kapitala. U posmatranom periodu, Društvo je obezbijedilo raspoloživu marginu solventnosti (garantnu rezervu) iznad propisanog nivoa, što predstavlja značajnu podršku daljem rastu i razvoju Društva uz istovremeno održavanje visokog nivoa finansijske stabilnosti, uz ratio solventnosti na nivou od 157.94%.

6.2. Upravljanje rizikom u osiguranju

Rizik osiguranja se odnosi na neizvjesnost poslova osiguranja. Najznačajnije komponente rizika osiguranja su premijski rizik i rizik neadekvatnih rezervisanja osiguranja. Oni se odnose na adekvatnost premijskih tarifa i adekvatnost rezervisanja u odnosu na obaveze iz osiguranja i kapitalnu osnovu.

Premijski rizik je prisutan u trenutku izdavanja polise prije nego što se dogodi osigurani slučaj. Postoji rizik da će troškovi i štete koji će nastati biti veći od primljenih premija. Rizik rezervisanja predstavlja rizik da je apsolutni nivo tehničkih rezervi pogrešno procijenjen ili da će stvarne štete varirati oko statističke srednje vrijednosti.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2. Upravljanje rizikom u osiguranju (nastavak)

Rizik rezerve životnih osiguranja uključuje biometrijski rizik (koji uključuje smrtnost, dugovečnost, rizik oboljevanja i invalidnosti) i rizik odustajanja. Rizik odustajanja predstavlja veću ili manju stopu odustajanja od polisa, prekida osiguranja, promena u statusu kapitalizacije (prestanak plaćanja premije) i otkupa.

Strategija Društva u pogledu upravljanja rizikom je da putem odgovarajućih procedura, postupaka, sistemom internih kontrola i radnji obezbijedi nesmetano poslovanje Društva kao i zaštitu imovine i interesa osiguranika, korisnika osiguranja i drugih povjerilaca Društva. Za uspostavljanje sistema upravljanja rizikom u Društvu je odgovorno rukovodstvo Društva.

U okviru sistema internih kontrola, definisani su procedure i odgovorne osobe koje su dužne da se pridržavaju istih i da u okviru svojih nadležnosti sprovede definisane ciljeve.

Rizik osiguranja na 31.12.2017. godine je na niskom nivou:

- Test dovoljnosti obaveza životnih osiguranja je pokazao da su prihodi od premije i rezerve koje su obrazovane dovoljne za ispunjenje obaveza iz ugovora o osiguranju;
- Nivo samopridržaja Društva je na adekvatnom nivou. Struktura ugovora o reosiguranju i prenos viška rizika iznad samopridržaja u reosiguranje je oprezna i adekvatna.

Upravljanje rizicima

Društvo upravlja rizikom osiguranja kroz limite preuzimanja rizika, procedure odobravanja transakcija koje uključuju nove proizvode ili koje prelaze zadane limite, tarifiranje, dizajn proizvoda i upravljanje reosiguranjem.

Strategija preuzimanja rizika teži različitosti koja će osigurati uravnotežen portfelj i temelji se na velikom portfelju sličnih rizika tokom više godina što smanjuje varijabilnost rezultata.

Društvo reosigurava dio rizika koje pribavlja kako bi kontrolisalo izloženost gubicima i zaštitilo kapitalnu osnovu.

Adekvatnost obaveza se procjenjuje uzevši u obzir odgovarajuću imovinu (fer i knjigovodstvenu vrednost, valutu i osjetljivost na kamatne stope), promjene u kamatnim stopama i kursovima valuta i razvoj smrtnosti, oboljevanja, učestalosti i iznosima šteta u životnom osiguranju, odustajanjima i troškovima kao i opštim uslovima na tržištu. Posebna pažnja posvećuje se adekvatnosti obaveza iz poslova životnog osiguranja.

Pribava osiguranja života je definisana Procedurom za procenu rizika u životnom osiguranju. Prilikom zaključivanja životnog osiguranja, svi osiguranici nezavisno od pristupne starosti i visine osigurane sume popunjavaju upitnik o zdravstvenom stanju, koji je sastavni dio ponude osiguranja života. U slučaju veće osigurane sume traži se dodatna ljekarska dokumentacija. Svaka ponuda osiguranja života sadrži i određena isključenja koja se obavezno navode na polisi.

Koncentracija rizika osiguranja

Ključni aspekt rizika osiguranja kojem je Društvo izloženo je stepen koncentracije rizika osiguranja koji određuje stepen do koga određeni događaj ili serija događaja mogu uticati na obaveze Društva. Takva koncentracija može proizaći iz pojedinog ugovora o osiguranju ili iz većeg broja ugovora. Važan aspekt koncentracije rizika osiguranja je da može proisteći iz akumulacije rizika kroz različite vrste osiguranja.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2. Upravljanje rizikom u osiguranju (nastavak)

Koncentracija rizika može proisteci iz rijetkih događaja s velikim posljedicama kao što su prirodne katastrofe, u situacijama kada je Društvo izloženo neočekivanim promjenama u trendovima, na primer, neočekivane promene u ljudskoj smrtnosti ili u ponašanju osiguranika; ili kada značajni sudski ili regulatorni rizici mogu prouzrokovati velike pojedinačne gubitke, ili imati uticaj koji se širi na veliki broj ugovora.

Rizici koje pribavlja UNIQA životno osiguranje su primarno locirani u Republici Crnoj Gori.

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima: tržišni rizik (koji obuhvata rizik od promjena kursa stranih valuta, rizik od promjene fer vrijednosti kamatne stope i rizik promjene cijena), kreditni rizik, rizik likvidnosti i kamatni rizik gotovinskog toka. Upravljanje rizicima u Društvu je usmjereno na nastojanje da u situaciji nepredvidivosti, rukovodstvo potencijalni negativni uticaj na finansijsko poslovanje Društva svede na minimum.

Finansijski rizici se sagledavaju na vremenskoj osnovi i prevashodno se izbjegavaju smanjenjem izloženosti Društva ovim rizicima. Društvo ne koristi izvedene finansijske instrumente ili ostale oblike hedžinga protiv ovih rizika zbog nerazvijenosti finansijskog tržišta u kojem Društvo posluje.

Tržišni rizik

Tržišni rizik uključuje:

- a) Valutni rizik – rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjena u kursu.
- b) Rizik promjene kamatnih stopa – rizik da će se vrijednosti finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjene u tržišnim kamatnim stopama. Rizik promjene kamatnih stopa predstavlja rizik da će se vrijednost imovine Društva promijeniti zbog promjene u apsolutnom nivou kamatnih stopa i/ili razlika između dvije kamatne stope. Aktivnosti Društva su pod uticajem rizika promjene kamatnih stopa u onoj mjeri u kojoj kamatonosna imovina i obaveze dospijevaju ili im se mijenjaju kamatne stope u različitim razdobljima ili u različitim iznosima. Kod promjenljivih kamatnih stopa imovina i obaveze društva podložni su i baznom riziku, koji predstavlja razliku u načinu određivanja cijena raznih indeksa promjenljivih kamatnih stopa. Rizik promjene kamatnih stopa javlja se usljed mogućnosti da će promjene kamatnih stopa uticati na buduće tokove gotovine ili na fer vrijednost finansijskih instrumenata. Društvo prati i procenjuje uticaj promjena kamatnih stopa na buduće tokove gotovine ili na fer vrijednost finansijskih instrumenata kroz praćenje osjetljivosti Društva na promjene kamatnih stopa primenom analize usklađenosti imovine i obaveza.
- c) Cjenovni rizik – rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjene cijena na tržištu, bez obzira jesu li te promjene prouzrokovane faktorima koji se odnose specifično na taj instrument ili njegovog izdavaoca ili faktorima koji se odnose na sve instrumente kojima se trguje na tržištu.

Tržišni rizik ne uključuje samo potencijalni gubitak, već i potencijalni dobitak.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Upravljanje rizicima

/i/ Rizik promjene kursa

Zvanična valuta u Crnoj Gori je EUR. Kako Društvo većinu transakcija obavlja u EUR, valutni rizik je značajno umanjen.

/ii/ Kamatni rizik

Izloženost Društva tržišnom riziku promjene u kamatnim stopama je koncentrisana u portfelju ulaganja. Poslovanje Društva je podložno riziku promjene kamatnih stopa, ako kamatonosna imovina i obaveze, na koje se plaća kamata, dospijevaju u različitim rokovima i kamate im se različito mijenjaju.

Portfelj ulaganja Društva je obezbijeden fiksnim kamatama koje su u posmatranom periodu bile na visokom nivou i po tom osnovu Društvo je ostvarilo značajan prihod.

Društvo je izloženo riziku promjena u budućim gotovinskim tokovima koje proizilaze iz promjena kamatnih stopa na tržištu. Međutim, ovaj rizik je ograničen budući da sva kamatonosna ulaganja Društva na datum izvještavanja imaju fiksne kamatne stope.

Knjigovodstvena vrijednost finansijskih sredstava i obaveza na kraju posmatranog perioda data je u sljedećem pregledu:

Na dan 31.12.2017.				
U EUR	Nekamato- nosna	Fiksna kamatna stopa	Varijabiln a kamatna stopa	Ukupno
Finansijska imovina				
Ulaganja koja se drže do dospijeća - državne obveznice stare devizne štednje	-	-	-	-
Ulaganja koja se drže do dospijeća - kuponske državne obveznice	-	9,588,515	-	9,588,515
Potraživanja od banaka - depoziti	-	751,430	-	751,430
Potraživanja iz finansiranja	-	-	-	-
Potraživanja po osnovu premije	80,884	-	-	80,884
Ostala potraživanja	45,446	-	-	45,446
Gotovina	-	152,033	-	152,033
Ukupna finansijska imovina	126,330	10,491,978	-	10,618,308
Finansijske obaveze				
Ostale obaveze	(335,121)	-	-	(335,121)
Obračunati troškovi	(110,440)	-	-	(110,440)
Ukupne finansijske obaveze	(445,562)	-	-	(445,562)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Na dan 31.12.2016. U EUR	Nekamato- nosna	Fiksna kamatna stopa	Varijabilna kamatna stopa	Ukupno
Finansijska imovina				
Ulaganja koja se drže do dospelja - državne obveznice stare devizne štednje	-	100,727	-	100,727
Ulaganja koja se drže do dospelja - kuponске državne obveznice	-	8,073,638	-	8,073,638
Potraživanja od banaka- depoziti	-	814,671	-	814,671
Potraživanja iz finansiranja	-	700,000	-	700,000
Potraživanja po osnovu premije	74,798	-	-	74,798
Ostala potraživanja	32,874	-	-	32,874
Gotovina	-	64,745	-	64,745
Ukupna finansijska imovina	107,672	9,753,780	-	9,861,453
Finansijske obaveze				
Ostale obaveze	(346,475)	-	-	(346,475)
Obračunati troškovi	(49,255)	-	-	(49,255)
Ukupne finansijske obaveze	(395,730)	-	-	(395,730)

Društvo prati ovu izloženost periodičnim pregledima stanja svoje imovine i obaveza. Procjene gotovinskih tokova, kao i uticaj promjena kamatnih stopa koje se odnose na portfelj ulaganja i tehničke rezerve, redovno se analiziraju. Cilj je da se ograniče neto promjene u vrijednosti imovine i obaveza koje proizilaze iz promjene kamatnih stopa.

Na dan 31.12.2017. godine svi finansijski instrumenti su sa fiksnim kamatnim stopama i shodno tome Društvo nije izloženo riziku promjene kamatne stope.

/iii/ Cjenovni rizik

Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati kao rezultat promjena tržišnih cijena. U pregledu koji slijedi, dat je uporedni prikaz knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine i njene tržišne vrijednosti. Obzirom da su hartije od vrijednosti koje Društvo ima u portfoliju klasifikovane kao ulaganja koja se drže do dospelja i vode po amortizovanoj vrijednosti, na datum izvještavanja, Društvo nema plasmana koja se vode po fer vrijednosti za koje bi promjena tržišnih cijena imala materijalan značaj na finansijski položaj Društva.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

	Ulaganja koja se drže do dospijeca		Kredit i potraživanja		Ukupno	
	Knjigov. vrijednost	Fer vrijednost	Knjigov. vrijednost	Fer vrijednost	Knjigov. vrijednost	Fer vrijednost
31. decembar 2017.						
Državne obveznice stare devizne štednje	-	-	-	-	-	-
Kuponske državne obveznice	9,588,515	10,075,346	-	-	9,588,515	10,075,346
Potraživanja od banaka - depoziti	-	-	751,430	751,430	751,430	751,430
Ukupno	9,588,515	10,075,346	751,430	751,430	10,339,945	10,826,776
31. decembar 2016.						
Državne obveznice stare devizne štednje	100,727	94,606	-	-	100,727	94,606
Kuponske državne obveznice	8,073,638	8,083,559	-	-	8,073,638	8,083,559
Potraživanja od banaka - depoziti	-	-	814,671	814,671	814,671	814,671
Ukupno	8,174,364	8,178,164	814,671	814,671	8,989,035	8,992,835

Fer vrijednost ulaganja koja se drže do dospijeca obračunata je primjenom prinosa na obveznice objavljenim na Bloombergu na dan 29.12.2017, odnosno 30.12.2016.

Upravljanje rizicima obavlja rukovodstvo Društva i služba finansija, računovodstva i kontrolinga u sklopu politika i strategija odobrenih od strane Odbora direktora.

Kreditni rizik

Kreditni rizik se definiše kao nesposobnost dužnika u podmirenju dospjelog potraživanja. Društvo upravlja ovim rizikom redovnim pregledima i analizama od strane rukovodstva i redovnim sastancima s ciljem praćenja razvoja kreditnog rizika. Kontinuirano se prati naplativost potraživanja i vrše odgovarajuće ispravke potraživanja u skladu sa internim aktima.

Društvo upravlja ovim rizikom tako što radi diversifikaciju ulaganja u depozite kod prvoklasnih banaka i u državne obveznice. Time je rizik naplate sveden na najmanju moguću mjeru, a sve u skladu sa poslovnim konzervativnom politikom ulaganja sredstava Društva.

Plasmani slobodnih novčanih sredstva su takođe definisani Pravilnikom o deponovanju i ulaganja sredstava tehničkih rezervi i sredstava kapitala društva za osiguranje („Sl. List Crne Gore“, br. 46/13 od 02.10.2013.).

Tabelarni prikaz izloženosti kreditnom riziku:

U EUR	Potraživanja		Plasmani		Hartije od vrijednosti	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Potraživanja za premiju	99,093	82,928	-	-	-	-
Ostala potraživanja	45,446	32,874	-	-	-	-
Bruto plasmani	-	-	751,430	814,671	9,588,515	8,174,364
Ispravka vrijednosti	(18,210)	(8,129)	-	-	-	-
Neto knjigovodstvena vrijednost	126,330	107,672	751,430	814,671	9,588,515	8,174,364

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Ročna struktura neto potraživanja za premiju prikazana je u narednoj tabeli:

u EUR	2017	2016
0-90 dana	67,542	62,162
91-180 dana	13,342	11,722
181-270 dana	-	914
	80,884	74,798

	Nedospelo i neobezvređeno	Dospelo i neobezvređeno	Obezvređeno	Ukupno
Bruto potraživanja za premiju	-	67,542	31,552	99,094
Ispravka potraživanja	-	-	(18,210)	(18,210)
Neto potraživanja za premiju	-	67,542	13,342	80,884

U tabeli ispod navedena je ročnost dospelih i neobezvređenih potraživanja:

Dospjelo i neobezvrijeđeno	Do 30 dana	Do 60 dana	Od 61 do 90	Ukupno
Bruto potraživanja za premiju	47,990	19,552	-	67,542
Ispravka potraživanja	-	-	-	-
Neto potraživanja za premiju	47,990	19,552	-	67,542

Plasmani se odnose na ulaganja u depozite kod banaka u Crnoj Gori. Dospjeća depozita, kamatne stope po kojima su uloženi, kao i rejtingi banaka kod kojih su uloženi depoziti, prikazani su u napomeni 17.

Ulaganja u hartije od vrijednosti predstavljaju ulaganja u obveznice izdate od strane Ministarstva finansija Vlade Crne Gore sa fiksnim kamatnim stopama. Struktura obveznica po rokovima dospeljeća prikazana je u napomeni 16.

Finansijska sredstva Društva koja su izložena kreditnom riziku su depoziti kod banaka i gotovina na tekućim računima, hartije od vrijednosti. Društvo prati informacije u vezi emitenata hartija od vrijednosti i nastoji da se u plasmanima nalaze hartije od vrijednosti izdavalaca sa visokim kreditnim rejtingom. Plasman sredstava u bankarske depozite se obavlja na bazi analize bankarskog sektora i pojedinačnih banaka, imajući u vidu pojedinačne indikatore rizika banaka i vodeći računa o disperziji po bankama i kreditnom rejtingu grupe kojoj pripadaju pojedinačne banke. Bankarski depoziti se ulažu na osnovu ponude i analize boniteta banaka, uz vođenje računa o disperziji deponovanja po bankama.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti nastaje kao rezultat finansijskih aktivnosti Društva i upravljanja sredstvima. Ovaj rizik uključuje sposobnosti finansiranja imovine u odgovarajućim rokovima i kamatama, te rizik nesposobnosti likvidacije imovine po razumnoj cijeni i u odgovarajućim vremenskim razdobljima.

Likvidnost Društva utvrđuje se i prati na osnovu novčanih tokova i pokazatelja likvidnosti. Pokazatelj likvidnosti Društva se utvrđuje u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja i praćenja likvidnosti društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje („Sl. List Crne Gore“, br. 22/14 od 16.05.2014. godine).

Društvo nastoji da u svom poslovanju što više slobodnih novčanih sredstava plasira u depozite kod banaka uz najpovoljniju kamatnu stopu. Stanje gotovinskih računa i depozita se razmatra na dnevnom nivou od strane rukovodstva Društva, prilikom čega se utvrđuju kritični dani za likvidnost, odnosno dani kada će doći do značajnog odliva sredstava, na osnovu čega se donose odluke o korišćenju sredstava. Društvo je likvidno i tokom godine je zadovoljilo zakonske zahtjeve za plaćanjem šteta na vrijeme.

Ugovori o deponovanju sredstava imaju klauzulu o prijevremenom vraćanju u slučaju potrebe za likvidnim sredstvima.

Sljedeće tabele predstavljaju strukture dospijuća sredstava i obaveza Društva posebno na dan 31. decembra 2017. godine i 31. decembra 2016. godine, na osnovu nediskontovanih ugovorenih obaveza:

Na dan 31.12.2017.

U EUR

Finansijska imovina

Ulaganja koja se drže do dospijuća - državne obveznice stare devizne štednje

Ulaganja koja se drže do dospijuća - kuponske državne obveznice

Potraživanja od banaka - depoziti

Potraživanja iz finansiranja

Potraživanja po osnovu premije

Ostala potraživanja

Gotovina

Ukupna finansijska imovina

Finansijske obaveze

Ostale obaveze

Obračunati troškovi

Ukupne finansijske obaveze

	do 1 godine	od 1 do 3 godine	od 3 do 5 godina	preko 5 godina	ukupno
	-	-	-	-	-
	40,779	5,735,425	3,812,311	-	9,588,515
	751,430	-	-	-	751,430
	-	-	-	-	-
	80,884	-	-	-	80,884
	45,446	-	-	-	45,446
	152,033	-	-	-	152,033
	1,070,572	5,735,425	3,812,311	-	10,618,308
	(335,121)	-	-	-	(335,121)
	(110,440)	-	-	-	(110,440)
	(445,562)	-	-	-	(445,562)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Na dan 31.12.2016. U EUR	do 1 godine	od 1 do 3 godine	od 3 do 5 godina	preko 5 godina	ukupno
Finansijska imovina					
Ulaganja koja se drže do dospelosti - državne obveznice stare devizne štednje	100,727	-	-	-	100,727
Ulaganja koja se drže do dospelosti - kuponske državne obveznice	46,095	2,136,624	5,890,919	-	8,073,638
Potraživanja od banaka - depoziti	814,671	-	-	-	814,671
Potraživanja iz finansiranja	700,000	-	-	-	700,000
Potraživanja po osnovu premije	74,798	-	-	-	74,798
Ostala potraživanja	32,874	-	-	-	32,874
Gotovina	64,745	-	-	-	64,745
Ukupna finansijska imovina	1,833,910	2,136,624	5,890,919	-	9,861,453
Finansijske obaveze					
Ostale obaveze	(346,475)	-	-	-	(346,475)
Obračunati troškovi	(49,255)	-	-	-	(49,255)
Ukupne finansijske obaveze	(395,730)	-	-	-	(395,730)

Društvo je obračunalo na dan 31.12.2017. godine rezervisanja za štete u iznosu od EUR 43,936 (31.12.2016: EUR 34,434), kao i prenosnu premiju u iznosu od EUR 25,176 (31.12.2016: EUR 26,310). Ročna struktura finansijskih sredstava i obaveza na dan 31.12.2017. godine dovoljna je za pokriće rezervisanih šteta Društva.

6.4. Upravljanje operativnim rizikom

Operativni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na poslovanje Društva, zbog propusta (nenamernih i namernih) zaposlenih i organa Društva, neodgovarajućih internih procedura i procesa u Društvu, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom, odnosno drugim sistemima kao i usljed nepredvidljivih spoljnih događaja.

Operativni rizik obuhvata:

- 1) rizik pogrešnog, odnosno neodgovarajućeg izbora članova organa upravljanja, kao i lica kojima je povjereno rukovođenje pojedinim poslovima društva;
- 2) rizik pogrešnog, odnosno neadekvatnog izbora, rasporeda i postavljanja zaposlenih u društvu (kvalifikaciono i brojno);
- 3) rizik neadekvatne organizacije poslovanja društva;
- 4) rizik pogrešnog i ekonomski štetnog ugovaranja poslova;
- 5) rizik prevara, zloupotreba i drugih nezakonitih aktivnosti lica iz odredbe pod 1) ovog stava i zaposlenih u društvu;
- 6) rizik ugovaranja, organizovanja i obavljanja poslova osiguranja suprotno pravilima struke osiguranja;
- 7) rizik odsustva odgovarajućeg sistema internih kontrola, procedura i postupaka rada;
- 8) rizik prevara, zloupotreba i drugih nezakonitih aktivnosti lica kojima je povjereno rukovođenje pojedinim poslovima društva, članova organa upravljanja i zaposlenih u društvu;
- 9) ostale operativne rizike koji zavise od prirode, obima i složenosti poslovanja društva.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.4. Upravljanje operativnim rizikom (nastavak)

Društvo sprovodi proces identifikacije Operativnih rizika, u skladu sa Solventnost I lokalnom regulativom i metodologijom Grupe, koji se sastoji od:

- Prikupljanje podataka o gubicima (Loss Data Collection);
- Samoprocena rizika (Risk Self Assessment).

Nivo rizika je određen uz pomoć kvalitativne metodologije (kombinacija tabele Uticaja i Učestalosti). Društvo ne poseduje razvijen interni model (baziran na principima Solventnost II) za adekvatnu kvantifikaciju rizika. Dok Solventnost II regulativa ne stupi na snagu, Društvo na kvartalnom nivou dostavlja podatke funkciji za upravljanje rizicima Grupe, neophodne za obračun kapitalnog zahteva na bazi standardne formule.

Preferencije Društva u vezi sa operativnim rizicima su da teži da izbjegne ili svede na najmanju moguću meru operativni rizik, pravni rizik, strateški kao i druge značajne rizike. U upravljanju operativnim rizikom Društvo primenjuje „Heat Map“-u koju redovno ažurira. U cilju umanjenja najznačajnijih rizika Društvo primenjuje odgovarajuće mjere i prati rizike koji nisu trenutno u fokusu. Restrukturiranje IT okruženja Društva je ključno u umanjenju rizika od pada sistema. Dodatno kroz pojednostavljenja i smanjenje broja koraka u poslovnim procesima povećava se zadovoljstvo klijenata Društva. Implementacija ciljnog operativni model (Target Operating Model – TOM) u Društvu ima za cilj standardizaciju ključnih procesa. Ovo omogućava Društvu da uvećava produktivnost, poveća zadovoljstvo klijenata i umanju broj neefikasnih i nestabilnih procesa. Sektor za razvoj ljudskih resursa kontinuirano prati razvoj zaposlenih u cilju smanjenja rizika napuštanja kompanije od strane ključnih zaposlenih. Kontinuirano se prati zakonsko okruženje. Društvo je uspostavilo i funkciju praćenja usklađenosti poslovanja. Društvo je primijenilo „Heat Map“-u koja se redovno ažurira kako bi pratili najznačajnije rizike

Rizici se procjenjuju na osnovu scenario analize pretnje (*thread scenarios*) i putem ekspertskih procjena. Procenjeni rizici se klasifikuju u odgovarajuće risk klase u skladu sa sistemom klasifikacije koji zavisi od raspoloživog kapitala za pokriće solventnosti tj. od raspoložive margine solventnosti (*garantne rezerve*) i procijenjene vjerovatnoće ostvarenja definisanog scenarija. Matrica vrednovanja operativnih rizika data je u nastavku:

			Iznos rizika				
			nizak	srednji	visok	kritičan	
			0,1% - 1%	1% - 5%	5% - 10%	>10%	od GR
Vjerovatnoća	Visoka	10% - 100%					
	Srednja	5% - 10%					
	Niska	0% - 5%					

Tabela: Matrica vrednovanja merljivih rizika

Za nemerljive rizike nije moguće kvantifikovati uticaj ni vjerovatnoću njihovog nastanka.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.5. Upravljanje imovinom i obavezama

Budući da je Društvo izloženo riziku kroz ugovore o osiguranju, finansijske plasmane, finansijske obaveze i reosiguranje, cilj društva je da uparuje obaveze po ugovorima o osiguranju i finansijskim instrumentima sa aktivom koja je izložena sličnim ili identičnim rizicima.

Društvo aktivno upravlja svojom imovinom te koristi pristupe koji uravnotežuju kvalitet, diversifikaciju, uparivanje imovinom i obavezama, likvidnost i povrat na investiciju. Cilj procesa ulaganja je optimizirati prihod od ulaganja i ukupni povrat nakon poreza korigovan za rizik, istovremeno osiguravajući da se imovinom i obavezama upravlja na bazi gotovinskih tokova i ročnosti. Rukovodstvo periodično pregleda i odobrava ciljane portfelje, određuje investicione smjernice i limite te nadgleda proces upravljanja imovinom i obavezama. Dužna pažnja poklanja se usklađenosti s pravilima koje propisuje Zakon o osiguranju.

Društvo stvara ciljane portfelje za svaki značajni proizvod, što predstavlja strategije ulaganja koje Društvo koristi da bi profitabilno finansiralo svoje obaveze unutar prihvatljivog nivoa rizika. Ove strategije uključuju ciljeve za efektivno trajanje, krivu prinosa, osjetljivost, likvidnost, koncentraciju imovine po sektorima i kreditni kvalitet. Procjene korišćene u utvrđivanju približnih iznosa i vremena plaćanja vlasnicima polisa za obaveze iz ugovora o osiguranju se redovno pregledaju. Veći dio ovih procjena je subjektivne prirode i može uticati na mogućnost Društva da ostvari ciljeve upravljanja imovinom i obavezama. Pregled finansijske imovine i finansijskih obaveza dat je u tabeli u nastavku:

U EUR	2017		2016	
	Plasmani	Obaveze	Plasmani	Obaveze
Obveznice stare devizne štednje	-	-	100,727	-
Kuponske državne obveznice	9,588,515	-	8,073,638	-
Depoziti	751,430	-	814,671	-
Potraživanja iz finansiranja	-	-	700,000	-
Potraživanja po osnovu premije	80,884	-	74,798	-
Ostala potraživanja	45,446	-	32,874	-
Gotovina	152,033	-	64,745	-
Ostale obaveze iz osiguranja	-	(335,121)	-	(346,475)
Obračunati troškovi	-	(110,440)	-	(49,255)
UKUPNO	10,618,308	(445,562)	9,861,453	(395,730)

6.6. Upravljanje kapitalom

Društvo upravlja kapitalom, održava zahtijevani nivo kapitala i ulaže kapital u skladu sa Zakonom o osiguranju, Pravilnikom o načinu obračuna margine solventnosti („Sl. List CG“, br. 14/13 od 15.03.2013. godine) i Pravilnikom o deponovanju i ulaganja sredstava tehničkih rezervi i sredstava kapitala društva za osiguranje („Sl. List CG“, br. 46/13). Na dan 31.12.2017. godine, Društvo ispunjava uslove adekvatnosti kapitala zahtijevane članom 98 i 98a Zakona o osiguranju. Garantni kapital Društva u iznosu od EUR 3,474,681 veći je od:

- iznosa propisanog članom 21, odnosno članom 201a. Zakona o osiguranju, tj. od iznosa akcijskog kapitala koji za poslove životnih vrsta osiguranja kojima se Društvo bavi iznosi EUR 2,200,000,
- margine solventnosti Društva.

7. PRIHODI OD PREMIJE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA

Prihodi po osnovu premije osiguranja i saosiguranja predstavljaju naplaćene kao i obračunate a nenaplaćene iznose koji su fakturisani u tekućoj, odnosno prethodnoj godini korigovane za udio reosiguravača u premijama osiguranja i promjenu prenosne premije:

U EUR	2017	2016
Obračunate bruto premije životnog osiguranja	1,922,708	1,838,016
Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja	(47,432)	(67,155)
Promjene bruto prenosnih premija	1,134	(354)
Ukupno	1,876,410	1,770,507

Obračunate bruto premije životnog osiguranja po vrsti osiguranja:

U EUR	2017	2016
Osnovno životno osiguranje	1,759,075	1,689,597
Rentno osiguranje	42,730	30,265
Dopunsko osiguranje uz osiguranje života	117,703	114,854
Druge vrste životnih osiguranja	3,200	3,300
Ukupno	1,922,708	1,838,016

8. RASHODI NAKNADA ŠTETA

Rashodi naknada šteta obuhvataju:

U EUR	2017	2016
Obračunate bruto naknade šteta	532,821	516,940
Troškovi vezani za naknadu šteta	18,520	16,766
Umanjenje za udio reosiguravača u naknadama šteta	(12,051)	(2,262)
Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	11,266	(18,257)
Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete	(1,764)	(10,185)
Ukupno	548,792	503,003

Obračunate bruto naknade šteta po vrsti osiguranja:

U EUR	2017	2016
Osnovno životno osiguranje	482,471	468,791
Rentno osiguranje	12,198	13,661
Dopunsko osiguranje uz osiguranje života	38,151	34,488
Druge vrste životnih osiguranja	-	-
Ukupno	532,821	516,940

9. RASHODI ZA PROMJENE NETO TEHNIČKIH REZERVISANJA

Rashodi za promjene neto tehničkih rezervisanja odnose se na promjenu matematičke rezerve i rezervisanja za učešće u dobiti u toku godine kao što slijedi:

U EUR	2017	2016
Promjena matematičke rezerve osiguranja života	674,167	657,576
Promjena rezervisanja za učešće u dobiti	(23,968)	(20,210)
Ukupno	650,199	637,366

10. OSTALI TROŠKOVI, DOPRINOSI I REZERVISANJA

Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja obuhvataju:

U EUR	2017	2016
Troškovi nadzornog organa	18,196	19,348
Troškovi ispravke vrijednosti potraživanja	18,197	8,286
Drugi ostali neto troškovi osiguranja	40,419	70,752
Rezervacije za otpremnine povodom penzionisanja	1,050	59
Ukupno	77,862	98,446

Drugi ostali neto troškovi osiguranja obuhvataju rashode prethodnih perioda nastale usljed storniranja/ redukovanja polisa i polisa kod kojih se mijenjaju ugovorni elementi i odobrenih popusta.

11. TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA

Troškovi sprovođenja osiguranja obuhvataju: troškove sticanja osiguranja i sve druge operative troškove koji su neophodni za obavljanje djelatnosti osiguranja (amortizaciju, zarade, materijalne troškove, troškovi ostalih usluga). Ukupni troškovi sprovođenja osiguranja umanjuju se za prihode od provizija reosiguravača.

11. TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA (nastavak)

U EUR	2017	2016
Troškovi sticanja osiguranja	348,288	310,001
Amortizacija	15,243	25,747
Neto zarade zaposlenih	177,286	99,509
Porezi i doprinosi na isplaćene zarade	100,809	67,224
Drugi troškovi rada	9,284	5,981
Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	287,378	172,714
Materijalni troškovi	9,522	4,876
Troškovi ugovora o djelu, konsultantskih usluga	152,283	94,141
Zakupnine	18,162	20,902
Troškovi platnog prometa	15,017	12,523
Premije osiguranja	596	371
Ostali, drugih usluga	40,981	32,376
Ostali troškovi usluga	227,039	160,314
Drugi troškovi	7,649	4,462
Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja	(18,251)	(32,154)
Ukupno	876,867	645,960

12. FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA

U EUR	2017	2016
Finansijski prihodi		
Prihodi od kamata na sredstva po viđenju	-	38
Prihodi od kamata na oročene depozite	5,881	12,483
Prihodi od kamata po osnovu obveznica	398,172	309,624
Prihodi od kamata na zajam	3,058	-
Prihodi od predujma, prodaje osnovnih sredstava	313	341
	407,424	322,486
Finansijski rashodi		
Rashodi po osnovu obezvrijeđenja osn.sredstva	-	(126)
	-	(126)
Drugi prihodi	2,922	70
Drugi rashodi	-	(7,088)
	2,922	(7,018)
Ukupno	410,345	315,341

Struktura ukupnog neto finansijskog rezultata od ulaganja sa aspekta finansijskog rezultata ostvarenog od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i finansijskog rezultata iz ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi:

12. FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA (nastavak)

U EUR	2017	2016
Finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		
Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve	269,140	221,868
	269,140	221,868
Finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		
Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	141,205	100,687
Rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	-	(7,214)
	141,205	93,473
Ukupno	410,345	315,341

13. POREZ NA DOBIT

U EUR	2017	2016
Tekući porez na dobit	-	-
Odloženi porezi	5,365	34,575
Ukupno	5,365	34,575

Usaglašavanje iznosa poreza na dobit i proizvoda rezultata poslovanja:

U EUR	2017	2016
Dobitak poslovne godine	145,421	238,098
Teorijski porez po stopi od 9%	13,088	21,429
Usklađivanje prihoda i rashoda		
Troškovi koji se ne priznaju u poreskom bilansu	2,391	-
Amortizacija obračunata u finansijskim izvještajima	1,814	2,371
Amortizacija obračunata za poreske svrhe	(1,795)	(1,756)
Gubitak iz poreskog bilansa iz prethodnih godina, za koji nije kreirano odloženo poresko sredstvo	(15,498)	(22,044)
Poreska obaveza na dan 31.12.	-	-

Obračun odloženih poreskih sredstava i obaveza:

13. POREZ NA DOBIT (nastavak)

U EUR	Stanje na 31.12.2016.	Promjena	Stanje na 31.12.2017.
Poreski kredit po osnovu poreskih gubitaka	20,649	(5,352)	15,297
Razlika u poreskoj i računovodstvenoj vrijednosti osnovnih sredstava	(1,416)	(12)	(1,429)
Odloženo poresko sredstvo	19,233	(5,365)	13,868

U EUR	Stanje na 31.12.2015.	Promjena	Stanje na 31.12.2016.
Poreski kredit po osnovu poreskih gubitaka	52,943	(32,294)	20,649
Razlika u poreskoj i računovodstvenoj vrijednosti osnovnih sredstava	865	(2,282)	(1,416)
Odloženo poresko sredstvo	53,808	(34,575)	19,233

14. NEMATERIJALNA ULAGANJA

U EUR	2017	2016
Softveri i licence	6,734	2,588
Stanje na dan 31.12.	6,734	2,588

Promjene na nematerijalnim ulaganjima su kao što slijedi:

Nematerijalna imovina – softveri i licence		
U EUR	2017	2016
Nabavna vrijednost		
Stanje na 1. januar	115,607	115,310
Nabavka	6,612	298
Stanje na 31. decembar	122,219	115,607
Ispravka vrijednosti		
Stanje na 1. januar	(113,019)	(99,834)
Amortizacija	(2,466)	(13,184)
Stanje na 31. decembar	(115,484)	(113,019)
Sadašnja vrijednost na dan 31. decembar	6,734	2,588

15. NEKRETNINE I OPREMA

Nekretnine i oprema obuhvataju:

U EUR	2017	2016
Kancelarijski nameštaj	66,997	77,882
Kompjuterska i ostala oprema	1,483	245
Automobili	30,373	23,549
Stanje na dan 31.12.	98,853	101,675

Promjene na nekretninama i opremi:

	Građevinski objekti		Namještaj		Kompjuterska i ostala oprema		Automobili		Ukupno	
U EUR	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Nabavna vrijednost										
Stanje 1.1.	2,247	2,247	89,269	18,827	33,897	36,192	34,475	21,275	159,888	78,541
Nabavka	-	-	-	84,211	1,544	-	13,322	13,200	14,866	97,411
Rashodovanje	-	-	-	(13,769)	(5,647)	(2,295)	-	-	(5,647)	(16,065)
Stanje 31. 12.	2,247	2,247	89,269	89,269	29,794	33,897	47,797	34,475	166,860	157,641
Ispravka vrijednosti										
Stanje 1.1.	(2,247)	(2,247)	(11,387)	(16,901)	(33,653)	(35,223)	(10,926)	(6,387)	(58,213)	(60,758)
Amortizacija	-	-	(10,885)	(7,896)	(306)	(724)	(6,497)	(4,539)	(17,688)	(13,160)
Rashodovanje	-	-	-	13,409	5,647	2,295	-	-	5,647	15,704
Stanje 31.12.	(2,247)	(2,247)	(22,272)	(11,387)	(28,311)	(33,653)	(17,423)	(10,926)	(70,254)	(58,213)
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.	-	-	66,997	77,882	1,482	244	30,373	23,549	98,853	101,675

16. DUGOROČNA I KRATKOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA U HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

Dugoročna ulaganja se odnose na hartije od vrijednosti – kuponske (EURO obveznice) i ostale obveznice (obveznice Fonda rada i obveznice stare devizne štednje) – koje predstavljaju obveznice izdate od strane Ministarstva finansija Vlade Crne Gore sa fiksnim kamatnim stopama. Ove hartije Društvo klasifikuje kao finansijski instrumenti koji se drže do dospijeca.

Struktura ulaganja u obveznice prikazana je u narednoj tabeli:

16. DUGOROČNA I KRATKOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA U HARTIJE OD VRIJEDNOSTI (nastavak)

U EUR	Kamatna stopa	Datum dospeljeća	2017	2016
Kuponske obveznice				
Serijs 2017	7.00%	27.07.2017.	-	46,095
Serijs 2018	7.00%	03.03. i 03.09.2018.	40,779	119,412
Serijs 2019	5.375%	20.05.2019.	1,994,433	2,017,212
Serijs 2020	3.875%	18.03.2020.	3,740,992	1,993,781
Serijs 2021	5.750%	10.03.2021.	3,812,311	3,897,139
			9,588,515	8,073,638
Serijs 2017	6.34% - 8.79%		-	100,727
			-	100,727
Ukupno obveznice			9,588,515	8,174,364

17. KRATKOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA U DEPOZITE

Kratkoročna finansijska ulaganja u depozite odnose se na deponovana sredstva kod poslovnih banaka sa rokom dospeljeća do godinu dana i njihova struktura je sljedeća:

Naziv banke	Rejting banke	31.12.2017.			31.12.2016.		
		Dospeljeće	Kamatna stopa	Iznos depozita	Dospeljeće	Kamatna stopa	Iznos depozita
Komercijalna Banka AD Budva	-	29.01.2018.	0.60%	80,000	27.01.2017.	0.80%	80,000
Komercijalna Banka AD Budva	-	29.01.2018.	0.60%	20,000	27.01.2017.	0.80%	20,000
Prva Banka Crne Gore	-	11.07.2018.	1.85%	100,000	28.07.2017.	2.30%	100,000
Societe General Banka	A+	27.09.2018.	0.50%	180,808	01.03.2017.	0.75%	180,671
Societe General Banka	A+	27.12.2018.	0.60%	150,623	27.02.2017.	0.50%	150,000
Addiko Banka	Baa3	22.06.2018.	2.20%	130,000	-	-	-
Hipotekarna Banka	-	-	-	-	31.08.2017.	0.30%	160,000
Erste Banka	A	-	-	-	09.01.2017.	0.01%	124,000
Nova Banka	-	30.08.2018.	0.80%	90,000	-	-	-
Stanje na dan 31.12.				751,430			814,671

***Izvor za rejting banke su agencije za kreditni rejting Moodys, S&P, Fitch, DBRS. Posmatraju se rejtinzi koje su objavile sve četiri agencije i kao konačni rejting banke uzima se drugi najbolji rejting. Ukoliko postoji samo jedan rejting, onda se on uzima kao konačan.

18. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

Gotovina i gotovinski ekvivalenti na dan 31. decembra 2017. godine u iznosu od EUR 152,033 (2016: EUR 64,745) obuhvataju sredstva na računima kod poslovnih banaka. Pregled novčanih sredstava po bankama dat je u sljedećoj tabeli:

u EUR	2017	2016
CKB	10,451	12,244
NLB	4,903	1,559
Erste banka	49,485	5,093
Societe General banka	5,787	5,319
Hipotekarna banka	29,637	19,001
Atlas banka	20,822	14,169
Komercijalna banka Budva	22,402	2,678
Addiko banka	2,619	2,939
Prva banka	2,010	1,742
Nova banka	3,092	-
Lovćen banka	826	-
Ukupno	152,033	64,745

19. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA

Potraživanja za premiju osiguranja i ostala potraživanja imaju sljedeću strukturu:

U EUR	2017	2016
Potraživanja po osnovu premije osiguranja	99,093	82,928
Potraživanja za učešće u plaćenim štetama reosiguravača	10,778	-
Potraživanja za provizije iz reosiguranja	-	6,784
Druga kratkoročna potraživanja iz finansiranja	-	700,000
Potraživanja po osnovu datih avansa	4,400	2,747
Ostala potraživanja	30,269	23,343
	144,539	815,801
Ispravka vrijednosti		
- potraživanja po osnovu premija	(18,210)	(8,129)
Stanje na dan 31.12.	126,330	807,672

Kratkoročna potraživanja iz finansiranja prikazana u 2016. godini u iznosu od EUR 700,000 odnosi se na potraživanja po osnovu zajma odobrenog UNIQA neživotnom osiguranju a.d. (Ugovor o zajmu br. 57995/15 i Aneksa ugovora br. 4179/16), sa rokom povrata od 365 dana i kamatnom stopom od 1,0% na godišnjem nivou. Zajam je vraćen 30.06.2017. godine.

20. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

U EUR	2017	2016
Ukalkulisani prihodi po osnovu kamate na depozite	3,443	5,482
Ukalkulisani prihod po osnovu kamate na obveznice	311,411	221,292
Unapred plaćeni troškovi	10,373	1,764
Stanje na dan 31.12.	325,228	228,538

21. KAPITAL I REZERVE

21.1. Osnovni kapital

U EUR	2017	2016
Akcijski kapital	5,225,837	5,225,837
Gubitak ranijih godina	(1,884,479)	(1,945,556)
Dobit tekuće godine	140,057	203,523
Ukupni osnovni kapital	3,481,415	3,483,804

Struktura akcijskog kapitala sa stanjem na dan 31.12. tekuće, odnosno prethodne godine prikazana je u narednoj tabeli:

U EUR	31/12/2017		31/12/2016	
	Vrijednost	% učešća	Vrijednost	% učešća
Uniqa International Beteiligungs GMBH, Austrija	4,876,619	93.32	4,876,619	93.32
Uniqa a.d. za osiguranje, Beograd	349,218	6.68	349,218	6.68
Ukupno	5,225,837	100	5,225,837	100

21.2. Margina solventnosti

Društvo je dužno da obračunava marginu solventnosti u skladu sa Pravilnika o načinu obračuna margine solventnosti ("Sl. List CG", br. 14/13) i da u svom poslovanju obezbijedi da margina solventnosti uvijek bude u visini koju je utvrdio regulatorni organ.

Obračun margine solventnosti na dan 31.12.2017.:

21. KAPITAL I REZERVE (nastavak)

21.2. Margina solventnosti (nastavak)

1. Margina solventnosti (osiguranje života, rentna osiguranja i dr.vrste živ.osig) na 31.12.2017.	446,627
2. Margina solventnosti za dopunska osiguranja uz osig. života (premijski metod)	20,878
3. Margina solventnosti za dopunska osiguranja uz osig. života (metod šteta)	12,429
4. Margina solventnosti za dopunska osiguranja uz osig. života na 31.12.2016.	15,425
5. Rezerve za štete dopunskih osiguranja u samopridržaju tekuće 2017. godine	15,545
6. Rezerve za štete dopunskih osiguranja u samopridržaju prethodne 2016. godine	20,397
7. Količnik (5/6)	0.8
8. Margina solventnosti za dopunska osiguranja uz osig. života na 31.12.2017.	20,878
Ukupna margina solventnosti na dan 31.12.2017. (1. + 8.)	467,505

21.3. Adekvatnost kapitala

Obračun adekvatnosti kapitala dat je u sljedećem pregledu:

u EUR	2017	2016
Akcijski kapital	5,225,837	5,225,837
Akumulirani gubitak	(1,884,479)	(1,945,556)
Dobit tekuće godine	140,057	203,523
	3,481,415	3,483,804
Nematerijalna imovina	(6,734)	(2,588)
I OSNOVNI KAPITAL	3,474,681	3,481,216
II DOPUNSKI KAPITAL	-	-
III GARANTNI KAPITAL (I+II)	3,474,681	3,481,216
IV STAVKE ODBITKA	-	-
V KAPITAL (I+II-IV)	3,474,681	3,481,216

Garantni kapital Društva veći je od:

- iznosa propisanog članom 21, odnosno članom 21a. Zakona o osiguranju, tj. od iznosa akcijskog kapitala koji za poslove životnih vrsta osiguranja kojima se Društvo bavi iznosi EUR 2,200,000;
- margine solventnosti Društva.

Na dan 31.12.2017. godine, Društvo ispunjava uslove adekvatnosti kapitala zahtijevane članom 98 i 98a Zakona o osiguranju.

Društvo raspolaže dovoljnom visinom kapitala da pokrije iskazani gubitak u poslovanju iz ranijih godina, te nakon odbitka gubitaka ima kapital u visini od EUR 3,474,681, izračunat u skladu sa članom 92 Zakona o osiguranju. Visina kapitala je dovoljna sa aspekta obezbjeđenja sigurnosti i stabilnosti poslovanja.

22. REZERVISANJA

U EUR	2017	2016
Bruto prenosne premije	25,176	26,310
Bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	31,003	19,737
Bruto rezervisanja za štete nastale a neprijavljene štete	12,933	14,697
	69,112	60,744
Bruto matematička rezervisanja za životna osiguranja	6,750,710	6,076,543
Bruto rezervisanja za učešće u dobiti	313,830	195,352
	7,064,540	6,271,895
Rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine	2,364	1,314
	2,364	1,314
Stanje na dan 31.12.	7,136,015	6,333,953

Bruto prenosna premija u iznosu od EUR 25,176 (2016: EUR 26,310) predstavlja prenosnu premiju obračunatu po osnovu dopunskog osiguranja uz osiguranje života.

Skupština akcionara Društva je dana 24.04.2017. godine donijela Odluku o raspodjeli dobiti Društva ostvarene u 2016. godini kojom je dio dobiti ostvarene u 2016. godini u iznosu od EUR 142,446 raspoređuje na rezerve za učešće u dobiti: za sve ugovore o osiguranju koji su bili aktivni na dan 31.12.2016. godine pripisom odgovarajućeg dijela dobiti matematičkoj rezervi svakog ugovora srazmjerno učešću matematičke rezerve svakog ugovora u ukupnoj matematičkoj rezervi. Raspodjela dobiti se vrši u skladu sa ugovornim elementima po kojima je zaključen svaki pojedinačni ugovor o osiguranju.

Ukupna rezervisanja za učešće osiguranika u dobiti na dan 31. decembar 2017. godine iznose EUR 313,830.

22.1. Bruto rezervisane štete

Promjene na bruto rezervisanim štetama su prikazane kao što slijedi:

U EUR	2017	2016
Stanje 1.1.	34,434	62,876
Promjene u toku godine	9,502	(28,442)
Stanje 31.12.	43,936	34,434

22.2. Dugoročna tehnička rezervisanja – bruto matematička rezervisanja i rezervisanja za učešće u dobiti

Promjene na dugoročnim tehničkim rezervisanjima u toku godine su sljedeće:

U EUR	2017	2016
Stanje 1.1.	6,271,895	5,487,652
Promjene u toku godine	792,645	784,243
Stanje 31.12.	7,064,540	6,271,895

22. REZERVISANJA (nastavak)

22.2. Dugoročna tehnička rezervisanja – bruto matematička rezervisanja i rezervisanja za učešće u dobiti (nastavak)

Dugoročna tehnička rezervisanja, koja čine bruto matematička rezerva i rezervisanja za učešće u dobiti u ukupnom iznosu od EUR 7,064,540 (2016: EUR 6,271,895) predstavljaju rezervisanja aktivnih i kapitalizovanih životnih osiguranja sa sljedećom strukturom:

U EUR	Aktivna osiguranja	Kapitalizovana osiguranja	Ukupno
Matematička rezerva	5,940,301	466,995	6,407,296
Prenosna premija	343,414	-	343,414
Rezerva za učešće u dobiti	284,033	29,796	313,830
Stanje na dan 31.12.	6,567,748	496,792	7,064,540

Struktura ulaganja sredstva tehničkih rezervi koje čine rezervisane štete, matematička rezerva i rezervisanja za učešće u dobiti osiguranika na dan 31.12.2017. prikazana je u narednoj tabeli:

Naziv aktive	Iznos u EUR	Udio (%)	% ograničenja pojedinačnih deponovanja i ulaganja
Državne hartije od vrijednosti	6,382,221	89.47%	100.00%
Depoziti kod banaka - Komercijalna banka ad Budva	100,000	1.40%	20.00%
Depoziti kod banaka - Societe General banka ad Podgorica	331,430	4.65%	20.00%
Depoziti kod banaka - Nova Banka	90,000	1.26%	20.00%
Depoziti kod banaka - Addiko Banka	130,000	1.82%	20.00%
Depoziti kod banaka - Prva banka CG ad Podgorica	100,000	1.40%	20.00%
UKUPNO	7,133,652	100.00%	

23. KRATKOROČNE OBAVEZE

U EUR	2017	2016
Obaveze po osnovu uplata po storniranim polisama	66,731	112,048
Dobavljači	120,431	105,512
Primljeni avansi - uplate premija	113,715	118,670
Ostale obaveze prema zaposlenima	629	-
Ostale obaveze	33,615	10,244
Stanje na dan 31.12.	335,121	346,475

Ostale obaveze se odnose na obaveze po osnovu obračunatih poreza po odbitku i poreza na dodatu vrijednost na ino usluge.

24. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Pasivna vremenska razgraničenja u iznosu od EUR 110,440 (2016: EUR 49,255) se odnose na ukalkulisavanja po osnovu troškova poslovanja za 2017. godinu.

25. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA

25.1. Poslovni odnosi sa matičnim društvom

Većinski vlasnik Društva je UNIQA Internationale Beteiligungs-Verwaltungs GmbH, Austrija u čijem se vlasništvu nalazi 93.32% akcija Društva. Preostalih 6.68% akcija se nalazi u vlasništvu UNIQA a.d. za osiguranje, Beograd.

25.2. Salda na računima sa povezanim pravnim licima

Salda i transakcije sa povezanim pravnim licima Društva na dan 31. decembra tekuće, odnosno prethodne godine, prikazana su kao što slijedi:

BILANS STANJA u EUR	Naziv povezanog lica	2017	2016
AKTIVA			
Druga kratkoročna potraživanja	UNIQA neživotno osiguranje ad, Podgorica	-	700,000
Druga AVR - ukalkulisani prihod - kamate po depozitima	UNIQA neživotno osiguranje ad, Podgorica	-	4,000
Potraživanja za provizije reosiguranja	Uniq RE AG, Zurich		6,784
Druga AVR - unaprijed plaćeni troškovi	Raiffeisen Informatik Consulting GmbH, Wien	10,373	1,764
Potraživanja za učešće u plaćenim štetama	Uniq RE AG, Zurich	10,778	
		21,151	712,548
PASIVA			
PVR - ukalkulisani troškovi - konsalting	UNIQA Capital Markets GmbH	1,221	915
PVR - ukalkulisani troškovi - konsalting	UNIQA životno osiguranje ado, Beograd	300	
Obaveze prema društvima iz grupe	UNIQA životno osiguranje ado, Beograd	811	900
Obaveze prema društvima iz grupe	UNIQA neživotno osiguranje ad, Podgorica	94	
Obaveze prema društvima iz grupe	UNIQA International AG, Wien	30,193	48,175
Obaveze prema društvima iz grupe	UNIQA Insurance Group AG, Wien	54,469	4,374
		87,088	54,363

25. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA (nastavak)

25.2. Salda na računima sa povezanim pravnim licima (nastavak)

BILANS USPJEHA u EUR	Naziv povezanog lica	2017	2016
PRIHODI			
Prihodi od premije osiguranja	UNIQA neživotno osiguranje ad, Podgorica	6,000	6,000
Smanjenje prihoda za udio reosiguranja u premijama osiguranja	Uniqa RE AG, Zurich	(47,432)	(67,155)
Prihodi od kamate na depozite	UNIQA neživotno osiguranje ad, Podgorica	3,058	4,872
		(38,374)	(56,283)
RASHODI			
Umanjenje rashoda po osnovu učešća u naknadi šteta reosiguravajući dio	Uniqa RE AG, Zurich	(12,051)	(2,262)
Umanjenje troškova - prihodi od provizija reosiguranja	Uniqa RE AG, Zurich	18,251	32,154
Konsultatnske usluge	UNIQA Capital Markets GmbH, Wien	5,254	1,813
Konsultatnske usluge	UNIQA životno osiguranje ado, Beograd	4,065	9,609
Konsultatnske usluge	UNIQA Insurance Group AG, Wien	67,733	4,374
Konsultatnske usluge	UNIQA International AG, Wien	35,930	48,175
Troškovi licence IT	Raiffeisen Informatik Consulting GmbH, Wien	4,546	1,483
Troškovi licence IT	UNIQA IT Services	8,655	-
Premija osiguranja	UNIQA neživotno osiguranje ad, Podgorica	1,023	1,140
Trošak reprezentacije	UNIQA neživotno osiguranje ad, Podgorica	207	20
		133,613	96,505

25.3. Prenos zajedničkih troškova

U skladu sa Protokolom o međusobnom preuzimanju i učešću u troškovima sa UNIQA neživotnog osiguranja ad izvršen je obračun i prenos pripadajućih troškova po principu proporcionalnog učešća, a odnose se na zajedničke troškove poslovanja UNIQA neživotnog osiguranja a.d. i Društva, u neto iznosu od EUR 51,708 (2016: EUR 45,822).

BILANS STANJA u EUR	Naziv povezanog lica	2017	2016
Obaveze prema društvima iz grupe	UNIQA neživotno osiguranje ad, Podgorica	29,563	45,822
		29,563	45,822
BILANS USPJEHA u EUR	Naziv povezanog lica	2017	2016
Rashodi			
Prenos troškova sa UNIQA neživotnog osiguranja / uvećanje troškova	UNIQA neživotno osiguranje ad, Podgorica	(58,596)	(49,613)
Prenos troškova na UNIQA neživotno osiguranje/umanjenje troškova	UNIQA neživotno osiguranje ad, Podgorica	6,889	3,791
		(51,708)	(45,822)

25. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA (nastavak)

Zaposleni, članovi upravnih i nadzornih tijela, direktori i ostali zaposleni ne koriste kredite odobrene od stane Društva, niti garancije u 2016. i 2017. godini, niti imaju vlasničke udjele u Društvu.

26. POTENCIJALNE OBAVEZE

26.1. Sudski sporovi

Društvo na dan 31. decembar 2017. godine vodi šest sudskih sporova po osnovu odštetnih zahtjeva koji su rezervisani u ukupnom iznosu od EUR 4,220. Rukovodstvo smatra da, uzimajući u obzir iznose rezervisanih sredstava, ishod sporova u toku neće imati materijalno značajne negativne efekte na finansijsko stanje ili rezultate poslovanja Društva.

Protiv Društva se vodi jedan radni spor, osnovanost spora još uvijek nije utvrđena, a i u slučaju da sud usvoji spor, iznos je neznatan i rukovodstvo Društva smatra da rezervisanja po ovom sporu nisu neophodna.

27. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Događaji nakon dana bilansa su događaji koji su se desili nakon izvještajnog perioda, a prije datuma objavljivanja finansijskih izvještaja. Postoje dvije vrste događaja nakon dana bilansa:

- 1) Događaji koji pružaju dodatne informacije o uslovima koji su postojali na datum bilansa stanja i
- 2) Događaji koji pružaju nove informacije o uslovima koji nisu postojali na datum bilansa stanja.

U Društvu nisu zabilježeni događaji nakon dana bilansa.

U Podgorici, 12.04.2018. godine

Potpisano u ime UNIQA životno osiguranje a.d. Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih
izvještaja

Tijana Čoršović
Tijana Čoršović

Izvršni direktor

Mersiha Hot
Mersiha Hot